

1CO - - Nda'nda Nouveau Testament

1 Kòlentò

Mbiù ñwà'nyè mbi pà Kòlentò

1 Kòlentò

1 Kò

Mbiù ñwà'nyè Polò mbi pà

Kòlentò

Ntò'zè ñwà'nyè mbi pà Kòlentò

Yò mbiù ñwà'nyè mbi pà Kòlentò mæ sæk wò pepi ñgæ ntswæswoðk mbõ na' mbi e tà' ntswæswoðk mæ nci'zè pònti ghup mâ fà a ñjènjè, tà' ntswæswoðk ñkè mæ zè' e mbe pònti mâ hē ñkù'ù nà ni zhup mba' ghup kwòk lā. Æ mba'a tæ ntòk ntswæswoðk mbõ, ndzòk zika nwè kèpwòk a wak na' mbi zè' e lā. Mba' kxetè mbi e tà' mi mæ ghòp Shi ye ñkxæmbæ zhi tæ ndò e ñghæ lè tà' mi swè lā, zhi na' kè mbe ñghæ mbyèghè mba' pònti ntòk ntswæswoðk mbõ lā. Mba'alā, zhi na' mæ shi kànti kè mæ zhi e mæ mba' ghòp Shi mæ ndzizè e lā, kè zhi e mæ nà ncùzè yè i Yesò Kxistò na' hē lā pu a nà ncùzè pè ghàantèp. Ncwè yè i pepi miizè mbyèncyè ñwà'nyè yè lā, ye shi he ñghi' mbi pepi mbyè nà ntèp nà lòkzè yè ndzi lā. Ye shi he ntètak mbi pepi mbyè nà nje Kxistò mbi mæ pepi ñkwàkzè. Pù ñjè ye e nà ñkwòknyè yè i mbi ntíp tip zò pepi mæ ncæzè wò pepi mbyèghapzè Shi lā. Ìwà'nyè yè ñkxuuzè wò pepi mbyèncwè'zè yò pepi nà ñjii, mbe mæ he mâzhè mbi pepi mbyè nà he ni yò pepi lèwak a nà fà' Shi.

Wò yè i na' kùzè yè ñwà'nyè mæ pà Kòlentò?

Æ ñgàantèp Polò mæ na' ñwà'à yè mbiù ñwà'nyè mæ pà Kòlentò. Pu ñkwàkzè ñgæ zhi na' ñwà'à ye ñjè ñkà' 55, nà ncwè yè i zhi na' ncæ Efezè tæ mæ shi yè lā.

Zhi na' ñwà'à yè ñwà'nyè mbi wò? Nwè kè zhi na' ñwà'à?

Pè mbiù pònti yè i ñwà'nyè yè mæ ndòkzè ghup lā mbi e pè kxetè ntswæswoðk Kòlentò. Polò na' tà' tæ ñjè zè ze na' kè mæ ñjii ndyæshi zè' e lā tæ ñwà'a yè ñwà'nyè mbyè nà sæk ghup mba' ghup shi ghè lā, mbyè nà hē ncùzè mbi pup mba' ghup shi nà ncíp zhùp phitswæ ntíp ntswæswoðk mbõ yè i ndzòk ke nwè kèpwòk à wak na' mbi nà i lā.

Æ kè pu ghòp ntíp ñwà'nyè yè?

Pè kxetè ntswæswoðk Kòlentò zhæ ñgæ Kxistò mæ ntsyè ghup ntíp pù'. Ndà'ñgæ lyentak nà ñkwe zhwè pu à zì pè nwè kèpwòk yè i pu kè ñkwàkzè lè mbõ mbi mæ ye zimbæ ghup ma' ntòk. Zò zwa pepi ntæzè mba'a lā mâ ndòkzè ghup ndzòk ncwè à wak tæ mbè ghup zhup mæ ncek mbyèghè mba' ndzòk pònti lèwak lā. Ghup na' kè mæ ñjè mba' ghup shi ghè mæ pè ncèshi lā, mba' ghup shi nà ghè mæ nakndyè lā. Ghup na' kè mæ ñjè mba' ghup shi ghè mæ pònjwi yè i ghup zhi pè kxetè lā. Mbyè ta kè yop ghòp, ye na' mæ ncæk ñgæ pò kxetè zhæ nwè nà fà' phitswæ. Zhùp nà ñjii na' ncæzè mbè nce pònti cècii pup ncaa nà vī. Ye mæ nda'zè ñgæ ye nà' kè pi lā zwa ñghyè. Polò na' ñju' mba' ye mæ ntæzè mba'a lā, tæ ñwà'a ñwà'nyè mbi pup mbyè nà ncuuze ghup nà i.

Mba' Polò nà nē ñkàghà ñwà'nyè zi lè

Yò mba' Polò nà ñkà'à ñwà'nyè zi lè mbe:

- Ntò'zè ñwà'nyè : 1 :1-9

- Ghòp nà mbyə tàp nà nghə ye ncə': 1 : 10 – 4 :21
- Mbyəncə mba' fē fe lā: 5 : 1 – 6 :20
- Mba' mbaghà pu à zhì mənjiwi shi nà ncə lā: 7:1-40
- Mbyənak tətəwək ntap njip Shi: 8:1-11:1
- Mba' pə kxetè shi pə nà fà' ndyəshi lā: 11: 2– 14:40
- Mba' Kxistò nà ndu nà vī lā: 15 : 1 – 58
- Dkē mə pu a mà'zə nà ndyəshi Yèghusalēm: 16 : 1-4.
- Polò lā kà' ntsye': 16:5-12
- Njòdnjip ntā pu a ncà'zə: 16: 13-24

1

Ncà'zə Polò mə ndyəshi pə kòlentò

¹ Ə mə Polò yə i Shi ŋkwək ncwə' a ŋgə mə pi ŋgàantəp Yesò Kxistò pu à fē è Sostən lā, ² mə mə ŋwà' à yə ŋwà'nyə mba' à mbi pònti ndyəshi yə i ntip ntswəswək kòlentò lā, mbi pònti yə i ghup ncyə mə nà Yesò Kxistò mbi pə Shi lā. Pì yə i Shi ncyə vyə ŋgə pì pi pə pu à ndzək pònti ləwak yə i ghup mbə' zə Cyəpò Yesò Kxistò yə pəpì ndək zə' è wak, zhi yə i nà mə Cyəpò zhùp mbe mə Cyəpò yə lā. ³ Kə xù' pəpə pu a xuuzə yə i ntəp mə Shi yə i mə Tə yə pəpì mbe ŋghə Cyəpò Yesò Kxistò lā hə' mə pì.

⁴ Mə he ŋgəphi mbi Shi nà zhyə ntswə mə kə ya' a ncwə, nà xù' pəpə yə i Shi na' he mə pì ncyə mə nà Yesò Kxistò lā. ⁵ Nəkòlò, Shi ncyə mə nà i ndoo vyə pu à ndzək xù' ləwak, ndzək xù' ghòp a wak pu a xù' zhənwə. ⁶ Ə mbe ŋgə zhwə pì yu' nà Kxistò lā, pì yu' ye ndə a mə ŋkwə' tip zyə ləwak nà mbhi, ⁷ tə zhwə yə i Shi î he pəpə lā, sòpzhwə lə pək nà i mbi pì yə i pì mə mbip ε ŋgə Cyəpò Yesò Kxistò yə pəpì la'zə ni i mbi pì lā. ⁸ Mə ncə' Zhi mə shi he ntəntak mbi pì tə nà ŋkəp nà njòdnjip lye', tə kə sòpmi lə yə xə nà nji myə tə nà ŋkəp nà lye'ndzi Cyəpò Yesò Kxistò shi hə' lā. ⁹ Shi yə i ncyə vyə ŋgə pì lə zhyə nà nghə ye ncə' pu à Dwo e Yesò Kxistò, Cyəpò yə pəpì lā, fà' ndzək zhwə à wak yə zhi ŋgòp lā.

Xèenyə ntip ndyəshi Kòlentò

¹⁰ Fē pē, mə mə ndèzə vyə mba' a nà zə yə pəpì Cyəpò Yesò Kxistò, ŋgə pì mə ncə mə ŋkxùnshwə, kə xèenyə mba' mə mbi cəcii pì. Pì ncə a kwə' pu à tà' ntswə ŋghə tà' ŋkwəkzə. ¹¹ Ə mə fē pē, pònti ntundyə Klowè ghòp mə mə ŋgə sùpnyə cəcii pì. ¹² Kə mbeezə sək vyə. Mbeə wólə cəcii pì mə ŋgop ŋgə: «Mò lā, mə mbi è mī Polò», yìŋwò'ò mī mē ŋgop zhi ŋgə: «Mò lā, mə mbi è mī Apolòs». Dwo'ò tà' è mbè ŋgop ŋgə: «Mò lā, mə mbi è mī Sēfàs», Dwo'ò tà' è mbe ŋgop zhi ŋgə: «Mò lā, mə mbi è mī Kxistò.» ¹³ Kxistò mbi shi tə njop? Ə Polò tə pu na' ncwə tsə nta'mbhu nà ntswə zhyə lə? Pì na' ŋkxùnshə a nà zə Polò? ¹⁴ Nca'nyəshi ŋgə mə kà' he nshə mbi sòpmi zhyə, tə nēε mbi Kxispùs pu à Dgayùs. ¹⁵ Mba'alā, mbyə sòpmi zhyə lə ghop ŋgə zhi ŋkxùnshə a nà zə zε. ¹⁶ Eè, mə mə he ŋkxùnshə mbi zhì ntundyə sətəfanàs. Mə nà mvə'ə pònti lā, mə kà' mbe njə sòpmi yə i mə he ŋkxùnshə mbi i lā. ¹⁷ Nəkòlò, Kxistò na' kə ncàà wε lə mbyə he ŋkxùnshə mbə, ndà'ŋgə mbyənci'zə ŋkxi Məpwək, kə ncyə a mə nà ghòp zhənwə pònti nòkntswə, tə kə ntəntak yə i vī Yesò ntsə fàkta'mbhu he lā mba' ncyə pəpə.

Shi lə zhənwə yə ŋgwək mbi zwə pyə

¹⁸ Ə nəni ŋgə mbyəncwì'zə ŋgə Yesò phi ntsə fàkta'mbhu lə mbi ε zwə pyə mbi pònti yə i ghup pi nà məzhə pfüntə lā, ndà'ŋgə mbi pònti yə i ghup nà məzhə zò mba' wə pəpì lā, ə mbi ε ŋkwə' ŋgi' Shi. ¹⁹ Nəkòlò pu ŋwà' à ŋgə: *Mə shi mbibə zhənwə pònti yə i ghup ghə zhənwə lə, kə ntap zhi zhənwə pònti yə i ghup ghə zhənwə lə shi.* ²⁰ Dgaghà zhənwə mə hə? Pə zhə kə mə hə?

Yê i mî yê i ngopnwê mèpwək nê yê ngwòk lə mè hê? Shi kà' lə zhənwê yê ngwòk mbì zwə pyê?
²¹ Mba'alā, mba' pònti ntip ndzik kà' lā zhup zhənwê nê njə zhənwê Shi lā, ə mbe nê ghòp zi yê i nce pònti mē ncyē ngə zwə pyê lā, tə zhi ncyè nê nê i njə ngə ye pwòk ngə kə zò pònti yê i ghup ghè phitswə lā. ²² Pə Yundà mē ndzisə shwishwinwə, pə Dghekə mē ncək zhənwə, ²³ ndà'ngə mē nê pò lā, pə mē nci'zə a tà' Kxistò mē pu ncyə'ə zhi ntsə fàknta'mbhu. Mbi pə Yundà, ə mbe tà' nwə mē mbi ncyè ghup , mbi mē pònti yê i ghup kà' pi pə Yundà lā, mē lə zwə pyê. ²⁴ Ndà'ngə ye mbi mē pònti yê i Shi ncyè ghup lā, kə ghup mbi ε pə Yundà kə pə Dgekə lā, mē Kxistò mbi ε ngi' Shi, mbe mē zhənwə e. ²⁵ Nəkòlò zhwə yê i kà' ku' sòpzhwə mbi Shi lā ghè zhənwə ncyè zhanwə pònti nòktswə, zhwə yê i pək ntəntak mbi Shi lā ghè ntəntak ncyè zhì ntəntak ndzòk pònti ləwak.

Pònti yê i Shi ncwə' ntip yê ngwòk lā

²⁶ Fē pè, pi zhə kwà' zhwə yê i pi ye ε, pi yê i Shi ncyè vyə lā. Ye mē cəcii pi mē pə ghàà zhənwə kà' yop, mbii pònti nòktswə. Pə yê i ghup ghè ngi', mbe pə yê i ghup ntəp nê ntundyə mèpwək lə kà' yop cəcii pi. ²⁷ Ndà'ngə zhwə yê i mbi pònti nòktswə lā, mbe ye tə Shi nci mbyě nê nək ntswəfə nê ghàà zhənwə lā. Zhwə yê i kà' ghə sòp ntəntak ntip ndzi yê lā, mbe ye Shi lə nê nək ntswəfə nê pònti yê i ghup ghè ntəntak lā. ²⁸ Zhwə yê i mē ntip ndzi yê pu mē ndzyē mē tswə ē kà' ma' lā, pu mē waa e, mē ye kà' ŋku' sòpzhwə lā, mbe ye Shi nci mbyě nê mbyə zhwə yê i pònti ŋkwàkzə ngə ye pi lā, ²⁹ tə kə sòpzhwə yê i Shi nē lā mba' ŋghə ŋkwə'oni mbii zhi. ³⁰ Ê Shi mē ŋghə tə pi pu à Yesò Kxistò pi ŋkxùnshwə. Mē ncə' zhi mē ŋghə tə Kxistò ntəp nê i mbi yê pepi zhenwə. Ê Kxistò mē ŋghə tə Shi mē ndəkzə wə pepi mba' pə ndəkndək lā. Ə mē ncə' zhi mē ŋghə tə pepi pi pə Shi, mē ncə' mē ndzə wə pepi nê nwə kəpwòk, ³¹ tə kə mbyə miinti a mē shi ŋkwə'ə ni i lā, zhi ŋkwə'ə ni i lə nê zhwə yê i Cyèpò ghè lā.

2

Polò mē ncuuzə Kxistò yê i pu na' ncwè e ntsə fàknta'mbhu lā

¹ Fē pē, pi zhə ngə ncwə yê i ŋkwà' mō na' hò' zhwə pi mbyəncwi'zə vyə zhwə yê i Shi limbə ntip ghòp zi lə, mō na' kə lə mbyè'èghòp kə zhənwə mō ghè lā lə, tə nē ncwi'zə ye mē pi. ² Nəkòlò mō na' nje ngə mō kə shi ncək mbyəzhə sòpzhə yê i mē ntəzə cəcii pi lə mbə, tə nē mbi mbyəghòp nwə nê Yesò Kxistò, zhi yê i pu na' ncwè e ntsə fàknta'mbhu lā. ³ Ə mbè zhwə yê i ghè tə mō hò' mbii pi mba' mî yê i kà' ghə ntəntak, mē mbwə tə sək lā. ⁴ Ncuüzə pu à ghòp Shi yê i mō na' mē he mē pi lā na' kə xəzə ghòp zhənwə miinti nòkntswə yê ghup ngop mbyə nê ndəzə vyə lə mbə, ndà'ngə ə mbe zhwənyè ndòlò mē na' he ngi' mē mō mbyə nê ncuuzə ye mē pi. ⁵ Mba'alā tə kə pi mba' ŋkwi zhyè phitswə a mē nê zhənwə pònti nòktswə, ndà'ngə mē nê ngi' Shi.

Zhənwə Shi

⁶ Mbi mba'a, mē ye pi è ŋkwà' tà' zhənwə yê i pepi ncuüzə mbi pə phishi yê i ghup ye kxə ntip phitswə lā, zhənwə mbə lə pi ε zhi yê ndzi lə, la' ye nê mbi zhi pònti yê i ghup sa' yê ndzi lā, ghup yê i Shi shi sàk lā. ⁷ Pə ncwi'zə lə zhənwə Shi yê i ndimbə mē sòpmi kà' wək njə lə. Nda'ngə ngwòk na' nê ntə'zə mē Shi ye nēzə yə zhənwə kə ye pi yê pepi ŋkù'nyè. ⁸ Sòpmi nê pònti yê i ghup sa' yê ndzi lā na' kə zhə e, nəkòlò tə ghup na' zhə e mē ghup na' kə ncwè Cyèpò ntsə fàknta'mbhu, zhi yê i ghè ŋkù'ù lā. ⁹ Ndà'ngə pu ŋwà'ə ntək ŋwà'nyè Ndòlò ngə: «Zhwə yê i mî kà' fə ndə nē mi njə lā, zhwə yê i mî kà' fə ndə ntək mi nju' lā, zhwə yê i kà' fə ŋkwə' fə ntip ntswə miinti lā, Shi nēzə ndzək ye è wak mbi pònti yê i ghup ŋkwòk e lā.» ¹⁰ Mba'alā, mbe mbi pə tə Shi na' ncyè mē nê Zhwəntə Ndòlò ŋghə pə zhə ndzək zhwə à wak yê i ndimbə lā. Nəkòlò

Zhwônyè Ndôlô ndòkzè ndzòk zhwè a wak ñkwà' mèpwòk, mbe pè ñkwàkzè Shi yè i mbi mè ye è limbè tè' lã. ¹¹ Ò wò mæ cècii pònti nòkntswè mæ mbyè zhi zhè zhwè yè i miinti mbi mè zhi lè'ò ntip tip zi lã, tæ nèè mæ mbi ndà' zhwônyè zi? Ndàkndæk mba' mbyè sòpmi lè zhè ñkwàkzè Shi lè, tæ nèè mæ mbi ndà' Zhwônyè Shi. ¹² Mæ nà pepi lã, Shi kà' he lè zhwônyè ntip ndzi mbi pepi, nda'ngè Zhwônyè yè i fè a ñkwà' mbi i lã, tæ kè pepi nè njè zhwè yè i Shi he ntip xù' pòpò zi lã. ¹³ Pepi mæ ngop mba'a nda'ngè ye lè pi è pu a ghòp yè i ntèp mæ nà zhènwè miinti nòkntswè lã, nda'a pu à ghòp yè i Zhwônyè Shi ncùzè mbi pepi lã. Ò mba'a tæ pepi ndò a ghòp Zhwônyè nà mbeezè zhwè yè i mæ ndòkzè Zhwônyè lã. ¹⁴ Miinti yè i ndò a mæ ndà' zhè zhènwè nè shyaknwè lã, kè mbhi zhwè yè i fè mbi Zhwônyè Shi lè mbò. Nækòlò ye mbi mbi i lã ñkwà' zwè pyè. Mbyè zhi lè zhè nækòlò è Zhwônyè Ndôlò mæ ñghè tæ pu zhè ye. ¹⁵ Miinti yè i ghè Zhwônyè Shi lè ncwò'zè ndzòk zwè à wak, nda'ngè mæ nà zhi lã, mbyè sòpmi lè ncwò'zè e. ¹⁶ *Nækòlò pu ñwà'à ñghè: «Ò wò mæ zhè ñkwàkzè Cyèpò tæ mæ he ntè mbi i?» Mæ nà pepi lã, pepi zhè ñkwàkzè Kxistò.*

3

Zhè fà' pè ghàà ncwì'zè Dkxi Mèpwòk

¹ Mæ nà ye ntswè lè mæ fè pè, mæ kà' yò mæzhè mbyè nè ngop nwè mbi pì mba' pu ngòp mbi pònti yè i ghup ghè Zhwônyè Ndôlò lã, nda'ngè mæ ghòp ye mbi pì mba' mbi pè pònti yè i ghùp ñji è mæ zhùp tswè lã, mba' mbi pònti yè i zhùp phitswè kà' wòk ñkxè lã. ² Ntè yè i mò na' he mæ pì lã na' mbwe mba' pè ñwò lã, nækòlò zhyè phitswè na' kè ntàkzè mba' mò na' mæ shi he ntè yè i pì mba' zhwèntik yè i ntàkzè lã mbi pì lã. Pì na' kè mæ shi ñkop zhè. Tè ñkèp pè ndè, mba' ye lè næk vyè. ³ Nækòlò pì njè mæ nju' a mæ mbè ni zhyè, zhè ngè zi'phu pu à ncèzhè zhè cècii pì. Mba' zi'phu pu à ncèzhè njè cècii pì lã, pì kà' pì mba'a lè pònti yè i ghup njè nju' a mæ mbè ni zhùp a, pì kà' mæ ñghè mba'a lè mba' ndzòk pònti nòkntswè a wak ñghè lã? ⁴ Ncwè mi zhyè ngòp ngè: «Mæ nà mò lã, mò mbi è mi Polò», yè i ñwò'ò ghòp ngè: «Mò mbi è mi Apolòs», pì kà' mæ fà' mba'a lè mba' pònti nòkntswè fà' lã?

⁵ Apolòs mbe wò, tæ Polò pi wò? La' ghup mbi è pè ñkwò Cyèpò yè i ghup ñghè tæ pì ghè phitswè lã? Mbe wòlò cècii pup fà' a pu à mbhufà' yè i Cyèpò he mbi i lã. ⁶ Mæ nà mò lã, mò zwè, Apolòs fi', nda'ngè Shi na' mæ ñghè tæ ye ñkxè. ⁷ Mba'alè, miinti yè i zwè lè kà' pì sòpzhwè, miinti yè i fi' lè lè pi zhwè. Mæ ndà' Shi mæ mbi zhwè zhè ngè zhi mæ ñghè zwè ñkxè. ⁸ Miinti yè i zwè lè pu à miinti yè i fi' lè mæ ntà'zhwè. Shi shi ncwò' zi fà' mbe wòlò mæ ndzòk fà' zhi fà' lã. ⁹ Nækòlò pepi mæ mbupzè fà' lè fà' Shi, pì nà mbi è mba' ngwi Shi mò zhi mæ nci lã, mæ mba' pà'à Shi mò zhi ñkwi lã. ¹⁰ Mæ nà xù' pòpò Shi he mæ mò lè, mò ncyè mò nà i ma' tùpà'à mba' tà' ntèntak ñkwipà'à lã, ñwò'ò miinti hò' ñkwi pà'à ndèp nà i. Ndà'ngè kè mbe wòlò nciphu nà ntswè e nà zhi nè fà'. ¹¹ Mæ nà tùpà'à lè, mba' mbyè sòp ñwò'ò mi lè mbe ma' ñwò'ò nja'a yè i shi lã. Tùpà'à mbò mbi è Yesò Kxistò. ¹² Tè pu a lè mæ ntikngò, kè tik pu ncyè ngè àzhan lã, kè nòghò mbi ntik ñkè, kè ñkxè, kè pfù, kè yak lã nè ma' pà'à ndèp nà i, ¹³ pu shi yò zhi mbhufà' mbe Wòlò. Lyè'ndzi ncwò'zèncàk mæ shi là'zè ye nækòlò pu shi zhè lyè'ndzi mbò lè pu à tà' myè mò kè ye mæ ñkxè. Fà' mbe wòlò shi ncyè ntip mò mbò kè pu yò. ¹⁴ Miinti yè i mò mbò kà' ñkxè zhè pà'à lã mò Shi shi ncwò' fà' e. ¹⁵ Ndà'ngè miinti zhi pà'à lè ñkxè lã, mò Shi kè shi ncwò' fà' e mbò. Pu shi zò mbè zhi, nda'ngè kè ye pì è mæ mba' miinti yè i pu zhyè lè mò ndèp mò lã.

¹⁶ Pì kè mæ mò pì zhè ngè ni zhyè mæ ndyèshi, Zhwônyè Shi mæ ncè ntip nà i mbò? ¹⁷ Miinti sàk ndyèshi mò Shi mbibè zhi. Nækòlò ndyèshi mæ ndòlò, ndyèshi mbò mbi è pì.

¹⁸ Kè miinti mba' fi ni i. Ye pi ngè tæ' mi cècii pì mæ shyakzè zhi mò ntswè è ngè zhi ghè zhènwè mba' pònti yè ndzi lã, mò zhi shi nje pyè tæ ghè zhènwè, ¹⁹ nækòlò zhènwè yè ndzi lè mæ pyè mbii Shi. Pu ñwà'à ntòk Dwà'nyè Ndôlò ngè: «Shi ñgùp ghàà zhènwè mæ nà zhyè' cènwè

zup», ²⁰ pu mbè ŋwa'a ŋgə: «Cyàpò zhə shyaknwə ghàà zhənwə. Zhi zhə ŋgə zhənwə zup kà' ŋkù' zòpzhwə», ²¹ Mba'alā, kə sòpmì mba' ŋka'zə pu à ŋwò'ò miiinti nòkntswə, nəkòlò ndzək zwə à wak pi ε mə pì. ²² Polò, Apolòs kə Sefàs lā, ndzik yò, zò kə vī lā, yò ncwəndzi ndē kə yè i ncwəndzi yè i mə hə' lə lā, ndzək ye è wak pi ε mə pì, ²³ ndà'ŋgə pì pi ε mə Kxistò, Kxistò pi mə Shi.

4

Zhì nà mbi Polò pu a pə phishi Kòlentò

¹ Ye pwək ŋgə pu lə wə mba' pə ŋkwə Kxistò mbe ŋghə mba' pònti yè i nē mup mbi ε mə nə zwə yè i limbə nə Shi lā. ² Mbi mba'a mē zhwə yè i pu nə miiizə ndzisə mbi pònti yè i nē mup mbi ε mə nə zwə yè i limbə nə Shi lā mbe ŋgə ghup pi ndəkndək. ³ Mə nə yè ntswə lā, ye kà' ma'nyə à ŋgə pì ncwə'zə ā kə ŋgə pu ncwə'zə ā nə zə' yè i pònti nòkntswə ncwə'zə pònti nə i lə lā. Mə kə nə ncwə'zə zε yè ntswəŋkwəkni mbə. ⁴ Ə nənì ŋgə ntswə a kà' mə ncwə'zə ā nə sòpzhwə, ndà'ŋgə ye kà' pì ε ye mē mə nda'zə ŋgə mò pi mī ndəkndək mbii Shi. Miiinti yè i ncwə'zə ā lə mbe Cyàpò. ⁵ Ncyə mə mba'a, pì mba' ncwə'zə sòpmì kə ncwə'ŋkù', pì pip tə kə Cyàpò hò'. Ə zhi mə shi ncyè'ŋkà' nə zhwə yè i ndimbə ntip kəpnjipnjip lā, kə mbe là'zə ŋkwàkzə yè i pepì limbə ntip tip zə pepì lā nə ŋkà'. Mba'alā, Shi shi ghapzə mbεε wòlò mə mba' zhi nà fà' lā.

⁶ Fē pè, ə nə tswə zhyə tə mò ghòp zhwə yè i mò ghòp mba'a lā, ndə fyò' nə Apolòs mbe ŋghə ŋkwà' nə mò, tə kə pì yə mba' ŋkxə, mə mbopzə mbyə mə ndə ŋkwə'oni nà ndə zhi pà tà' mī nə nceezə zhi pà yinwò'ò mī. ⁷ Ə ŋkwà' kə yè i ghù nà ncyə nce pò? Kə mbi ghù mə kə Shi mə he mbi ghù mbə? Nwəkə ghù yè i Shi he mbi ghù lā ghù mə ŋghə mba' pu kà' he mbi ghù lə he lə? ⁸ Pì ye zhwii zyə! Pì ye ghè zyə ŋkè! Pì ye fyghə wə mbi zyə pə fò! Yəy! Tə pì na' fə mbe'e mbi ε ŋkwà' pə fò mbə, mə mbe pə yə, pə na' mə shi pupzə pi fò pu a pì! ⁹ Nəkòlò pepì pə ghàantəp, Shi ye wə pepì nə njònjip zə', pepì pi cəcii pònti ε mə mba' pònti yè i pu ntapncək vī ntswə pup lā. Pepì è nə ncə' hò'njə^a mbi ŋgwək, mbi pə aŋghè mbe ŋghə mbi pònti. ¹⁰ Pū ndəkzə wə mba' pə pyəpu nə zə Kxistò, ndà'ŋgə mē nə pì lā, pì ntàp zhyə pu à Kxistò nə ŋghə ye ncə' mē pì ghè zhənwə. Pū ndəkzə wə mba' pònti yè i ghup kà' ghə ntəntak, ndà'ŋgə pì ntik. Pu mə ŋgapzə vyə ndà'ŋgə mə nce wə. ¹¹ Tə ŋkəp pə ndē, njiku'u zhè mə njak wə pepì, ntswə yə pepì zhè mə ŋkxə, pepì zhè mbòghò zhə, pu mə ndə wə pepì njəŋgyò', pepì njè tsə njəyək. ¹² Pepì mə ndə mbhu mə pepì fa' tə ŋkxyò'ə zi'nyə tə ŋkwe zhwə. Pu mə ncə wə pepì nda'ŋgə pepì mə nə'ə yə pepì è mə mbwənyə. Pu mə ŋghə pepì mə njəŋgyò' nda'ŋgə pepì mə sətip. ¹³ Pu mə shunək^b nə pepì nda'ŋgə pepì mə ndə a ghùzə mba'a. Mbyə pu ghòp tə ŋkəp mə mbè ndē ŋgə pepì mbi mbii pònti ε mba' pə ŋkəshindyə, mba' pə ŋaghazwə lə.

Polò mə ŋgopnwə mbi pwə pi yì ntikndzək

¹⁴ Mə kà' mə ŋwa'a yimbə lə mbyə nà ntap ntsəfə ntswə pì mbə, ndà'ŋgə mbyə nà nciŋkximbə nə ntək myə, mba' mə pwə pə yè i mō ŋkwək tē' lā. ¹⁵ Ye pi mə ŋgə pì ghè pə nca'ghap yè i ghup mə ncuuzə vyə mbyəzhi pu à Kxistò lā, mə pì kà' ghə ntyə mə ghup yop. Ə mō mə ncyə mə nə Đkxi Məpwək, he zò mbi pì nə zə Yesò Kxistò. ¹⁶ Mba'alā, mə mə ndεezə vyə ŋgə pì lə a fyò'zə à. ¹⁷ Ə mbi ε nə nwə ye tə mō ncàà Timote, ŋwə à yè i mō ŋkwək e tē' lā, mə zhi pi ndəkndək njip Cyàpò lā, mbi pì. Zhi shi mə sək vyə mba' mō nə zhi pu à Kxistò lā, mba' mə ncùzə ndzək zə' à wak, ntək ndzək ndyəshi è wak lā. ¹⁸ Ye na' mbi mba'a mē nce pònti ŋkwàkzə njə ŋgə mō kə shi

^a4.9 Pə zwə yè i pònti ŋghə ye mə kùpzə ntsyək lā

^b4.13 Swənək

hò' zhwə pì mbə tə mə nə ñkwə'oni zhùp. ¹⁹ Ndà'ngə zhwə yə i Cyèpò a phi lā, mē ye mə ncə' mē ndà' kə mō hò' zhwə pì. Mō kə ndzi hò' ñkxi'ntək lə nə zhwə yə i pə ghàà ñkwə'oni mbō lə ghòp a mbə, ndà'ngə mē nə zhwə yə i ghup mē nghə lā. ²⁰ Nəkòlò kə ghòp mē nghə nwəfò Shi mbə, ndà'ngə mbi è zhwə yə i pu fà' lā. ²¹ Ò kə yə i pì nci i? Dgə mō hò' zhwə pì ε pu à ñwà kə pu à ñkwòknyè nghə mbwēnyè?

5

Zwənpò pì ndyēshi Kòlentò

¹ Pu mə nju' pu mə ñgòp ndòk zə' à wak ñgə zwənpò pì cəcii pì mbi ε ñkxānyə tə mə mbə pə kə phishi kə fà' mba'a pə. Pǒ yu' ñgə tà' mī zhyə ña' zhwi tē è. ² Pì pì zyə shi mə ñkwə'oni loo vyə! Pì na' mə shi mə ncwè ε ncwè tə kə pu la' ntsyè mīnti yə i ghè yə zì mē lə cəcii pì. ³ Dkwà' mō yə i ni ε pì zə' sèsyè nə pì ndà'ngə tip zε pì pu a pì lā, mō ye ncwə'zə ñgàghà mē mba' zhi fə nə fà' mba'a mō pì cəcii pì lā. ⁴ Ncwè yə i pì nci'zə shi nə zə Cyèpò Yesò lā, ñgi' i mbi pu a pì. Mbə ñkwà' mō lā, mō shi pì cəcii pì pu à cəcək è, ⁵ kə pu nək yə zì mbaghà lā mbhū Satà kə zhi zhwə mbè ni i, tə kə ye pì nə lye'ndzi yə i Cyèpò shi hò' lā, kə zhi zò zhwōnyè zi.

⁶ Zhwə yə i mba' pì nə ncyàkzə a kà' pì! Pì kə mə mē pì zhə ñgə məzhwə ncà' mē nghə tə sak ñkwə'ò ləwak mbə? ⁷ Pì ntsyè mvyè ncà' cəcii pì tə ñjī sak swə, zhə ñgə ncà' kà' mbə mbi nə pì. Nəkòlò Kxistò, zhi yə i mə yə pepì ñjikndzwə Paskà lā, pu na' ye lə e nəghə pwò'. ⁸ Pepì nə ncyàkzə nə Paskà lə, mba' ncyakzə lə pu à mvyè ncà', mba' nə ncyakzə pu à ncà' ñgyə' kə zwə npò lā, ndà'ngə pu à taa məkə kə ncà' yə i hε zwə ndòlò pu à nəni lā.

⁹ Mō ñwà' à ntip ñwà'nyè yə i mō ncàà mə pì lā ñgə pì mba' mə zhii pu à pònti yə i ghup ñghè zwənpò lā. ¹⁰ Mō kə na' mə ñgop nwè hε lə nə ndzək pònti ləwak yə i ghup mə ntip ñgwòk mə nghə zwənpò lə mbə. Mō na' kə mə ñgop nwè lə nə pə ncwək, pə yə i ghup ndzibə zwə pònti lā, la' mō nə mə ñgop nwè lə nə pònti yə i ghup ñgapzə ntəntwək lā. Zhə ñgə ye na' mbi ε mba'a mē ye fə mə ncək ñgə ghup ntəp ntip ñgwòk. ¹¹ Dgək, mō na' ñwà' à mbi pì ε mē ñgə pì mba' ñjī pu à mīnti yə i pì ncyè e ñgə fē zhyè ñjip Kxistò nə pì mba'a zhi mə ñghè zwənpò, mə ñjik, mə ñgapzə ntəntwək, mə ñghè nək, mə mbipnyù', mə ndzibə zwə pònti, ñgə pì mba' ñkwe mbè ndà' zhwə pu à pup. ¹² Ò mbi è mō mə shi ncwə'zə pònti yə i ghup kà' pì pə kxetè lā? La' pì shi ncwə'zə lə pə kxetè? ¹³ Shi mə shi ncwə'zə pònti yə i ghup kà' pì pə kxetè lā. Pu ñwà' à ntək ñwà'nyè ndòlò ñgə: « Pì nsyè mī kəpwòk cəcii pì ».

6

Mba' pu nə ñja' ncək cəcii pə kxetè lā

¹ Ncwè pì ñghè ncək cəcii pì lā, ye ncə mē mba'lye tə pì nyə pə ndòlò ñji kə pə kə phishi ncwə'zə vyə? ² Ncwè' pì kə mə mē pì ε zhə ñgə pə kxetè mə shi ncwə'zə ñgwòk pə kə? Ye nə mbi ñgə pì mə shi ncwə'zə ñgwòk, mē pì ñghè a mē mba'lye tə pì lə ncwə'zə ncək yə i kà' ñku' sòpzhwə lə cəcii? ³ Pì kà' zhə ñgə pepì mə shi ncwə'zə pə aghè? Kə ye mbə ncə mē mba'lye tə kə pepì lə ncwə'zə pə zwənwə yə i mə ndəkzə yə ñgwòk lə? ⁴ Ncwè pì nə ñghè zyə zì pə ncək mba'a lā, ñgə ncək zyə lə pònti yə i ndyēshi kà' mə nə ñkwək sòpzhwə? ⁵ Mō mə ñgop mba' à kə tswəfə ncu vyə. Mba'alā, ñjē sòpmi kà' pì cəcii pì mē zhi ghè zhənwə mba' mbyə zhi ncwə'zə vyə cəcii pì, vyə pə fē fe lə lə? ⁶ Myàk, kə tà' kxetè mə ntsə ncək pu à ñwò'ò, kə mīnti yə i kə mbhishi lə mbə mə ncwə'zə ghup! ⁷ Mō nə ghòp ò, pì yē xò mbyəghè ncək cəcii pì. Kò ñghè pì lə sò ncwè pu a xò nwè mə pì lā? Kò ñghè pì lə sò ncwè pu a zhik vyə lā? ⁸ Ndà'ngə pì mē mə xò nwè mbi fē pyə mbə mə ndò ñgi' nə ndò zhwə zhup, mbi mba'a ghup nə mbi mə pə fē pyə pə

kxetè! ⁹ Pì kà' zhə ɲgə pò yè i ghup kà' pi ndəkndək lə kə shi ncu ntip Nwəfò Shi mbo? Pì mba' mbe fī ni zhyè! Pò yè i ghup ɲghə zwəndɔp lā, pò yè i ghup ɲgapzə ntəntwək lā, pò yè i ghup ɲjī ghè lā, pò mbaghà yè i ghup ncibə ni zhup mba' pòzhwii lā, pò mbaghà yè i ghup ndò pè zhəzhii pwə mbaghà lā, ¹⁰ pə ncwək, pə səpshwə, pə mbipnyù', pə ghə nək, pə ndzibə zwə pònti, sòpmi zhup kə shi ncu ntip Nwəfò Shi mbo. ¹¹ Yo zhwə yè i nce pò cəcii pì na' mbi lə mbe. Ndà'ɲgə Shi na' nje sō vyə tə pì zhii pò pi, ndà'ɲgə Shi na' nje ncyə mə nə zə Cyəpò Yesò Kxistò pu à Zhwōnyè Ndòlò njo vyə mba' pò ndəkndək lā.

Mbyê mò fà' ndzək zhwə à wak?

¹² Nce pònti ɲgòp ɲgə: «Mò ɲkwək mə mò ɲghə mbe kòlò», ə nani ndà'ɲgə ndzək zhwə à wak kà' pwək mbyəghə. Ndà'ɲgə mò mə ɲgop mbi pì ɲgə: «Mò ɲkwək mə mò ɲghə mbe kòlò», ndà'ɲgə mbyə mò lə nək ni è kə ye pi pù' mə mbe kòlò. ¹³ Zhwəntsik pù ɲkwe ε ɲjī ε ntip vəp, vəp pi mbyə nə ɲkxu zhwəntsik, Shi nə mə shi veenyə zhwəntsik mbè pè vəp. Ndà'ɲgə ni mì kà' pi ε mbyə nə ɲghə zwəndɔp, ə mə zhə Cyəpò, Cyəpò pi mə mə ɲghə ghòp nə i. ¹⁴ Mbi mba'a mə Shi, zhi yè i zhi na' ɲa'a Cyəpò nə vī lā, shi ncyə mə nə ɲgi' i kə ɲa'a mbè wə pepi nə vī. ¹⁵ Pì kà' zhə ɲgə ni zhyə mbi pè pà ni Kxistò? Mbyê mò lə pè pà ni Kxistò nə ghə pè pà ni ncə'ma'? ɲgak mbyə ye lə na' ntəzə mba'a! ¹⁶ Pì kà' zhə ɲgə mì yè i ε yì ghè pu à ncə'ma' lə mə ghup i lə ntəpzə ncə' mə tà' mì? Nəkòlò ɲwà'nyè Ndòlò ghòp ɲgə: «Ghup pu i pò pyə shi ncə' mə tà' mbè ni» ¹⁷ Ndà'ɲgə mì yè i lə zhi pu à Cyəpò ɲghə ye ncə' lā, mə ghup pu i shi ghè tà' Zhwōnyè ye ncə'. ¹⁸ Pì ɲkxī zwəndɔp. Mbe zhyə nwə kəpwək ndzye'è lo yè i mīnti ɲghə lā, zhi kə ndə à ni i nə ɲghə ye mbo. Ndà'ɲgə mīnti yè i ɲghə zwəndɔp lə ɲghə nwə kəpwək mə ɲkwà' nə zhì ntwəkəkni. ¹⁹ Ncwə' pì kə mə pì zhə ɲgə ni zhyə mbi ε ndyə Zhwōnyè Ndòlò yè i mə nə pì, mə Shi mə he mə pì lā mbo? Pì kà' zhə ɲgə ni zhyə kə mbi ε zhyə mbo? ²⁰ Tà' mì mə mbe ɲke tə nə nju ntwə zhyə! Kə ni zhyə ghə zhwə yè i shi he ghapzə mbi Shi lā.

7

Polò mə mba'a ghòp nə nwə nakndyə

¹ Pepi ghòp nwə nde nə zhwə yè i pì ɲwà'a mə mò ntək ɲwà'nyè lā. Ye pwək ɲgə mbaghà ɲa'a nā mi nə məzhwi. ² Ndà'ɲgə mbyə nə ndyə'zə zwəndɔp, ye mə ncək ɲgə mbe zhyə mbaghà lā ghə zhì məzhwi, kə mbe zhyə məzhwi lā ghə zhì ndzwə. ³ Kə mbaghà fà' zhì fà' yè i mə ncək ɲgə zhì fà' mə zhì məzhwi lā, kə mbe məzhwi mbe ghə mə mba'a mbi ndzwə è. ⁴ Ni məzhwi kə mə zhə mbo, ə mə zhə ndzwə è. Ndəkndək mba' ni mbaghà kə zhə a mbo, ə zhwə ɲjwi i. ⁵ Ncə' mì fak ɲkwi i mə fē è kundyə, tə nēè mə ghup pu i mə nēèzə ɲgə ye pi mba'a nə tà' məzhwə ncwəndzi, tə kə ghup nə he i zhup, mbe wòlò nə zhì pà nə ncə'zəshi. Ncwə pì ε ntəp nə mə nwə lā, pì mbe mbup mbi, mbwə ɲgə pì kə shi ncip ni zhyə zhə mbo kə Sata yo mēzhè nə ndəkzə vyə. ⁶ Zhwə yè i mò mə ɲgop mbi pì lā, mò kà' mə ɲjə a yè, ə mbe tà' məzhè yè i mò mə he mə pì lā. ⁷ Mò na' mə ncək ɲgə ndzək pònti ləwak pi ε mba' mò lā. Ndà'ɲgə Shi kə he zhì mbhufà' ɲwə'ò mì ye xəzə zhì ɲwə'ò mbo. Zhi he yè mə tà', he yindzye'è mbi ɲwə'ò.

⁸ Mò mə ɲgòp mbi pò yè i ghup a ncyəɲkxù lā pu a pè fē pòzhwi ɲgə ye pwək mbyəncə mba'a, mba' mò lā. ⁹ Ndà'ɲgə pì ta kə mə shi sò zhə pì nakndyə nəkòlò ncə' ndà' mbyəpfi ɲjī lā pì nakndyə. ¹⁰ Mbi pò yè i ghup nakndyə lā, mò mə ɲgop mbi pup ɲgə, ɲgak kə mò mbo ndà'ɲgə Cyəpò: ɲgə məzhwi mba' nda' ncək ɲkubə nə fak ɲkwi i mə ndzwə è, ¹¹ məzhwi nə mbi mə zhi ye ntəp nakndyə, zhi mbà' mbe nak nta kə mə mba'a zhi nə zhì ncək nakndyə pu à ndzwə è. Kə mbaghà pop mbyə nə ɲjək ɲjwi i. ¹² Mbi nce pò lā, ɲkwà' mò mə ɲgop kə Cyəpò mbo. Ye pi ɲgə tà' fē yò pepi ɲjip Yesò Kxistò ghə zhì məzhwi zhi lə mə kxetè ndà'ɲgə mbhi mbyəncə pu à ndzwə è, zhi mba' ɲjək e. ¹³ Ye pi ɲgə tà' məzhwi ghə ndzwə è zhi lə mə kxetè ndà'ɲgə mbhi

mbyəncə pu à zhi, zhi mba' njək e. ¹⁴ Nəkôlô məzhwi shi lə mbaghà yə i kà' mə kxetè lə nə mbik mī yə i ŋkxi'zə mbək Shi lə, mbaghà mə ndò məzhwi yə i kà' mə kxetè lə nə mbik mī yə i ŋkxi'zə mbək Shi lə. Ye na' ta kə pi mba'a mə pwo pyə na' kə mə shi nyee mbək Shi, zhə ŋgə ghup pi ye pi mbək Shi. ¹⁵ Ye pi ŋgə miinti yə i kà' pi kxetè lə mə shi ntəp nakndyə, zhi ntəp! Yə mī yə i mə kxetè lə, yə məzhwi kə yə mbaghà lə pi mə zhi ntəp nakndyə, mə sòp ncak kà' mbe mbi. Shi ncyə ghup a mə ŋgə ghup lə xuuzè nə ncə. ¹⁶ Mbi mba'a mə ghù məzhwi, ghù kà' zhə ŋgə mbyə ghù pi mə zi ndzo ndzwə ò? Ghù mbaghà, ghù kà' zhə ŋgə mbyə ghù pi mə zi ndzo njwi ò?

Mbɛ wólò pi ɛ mə mba' Shi na' nə ncyɛ e mə zhi pi lə

¹⁷ Nə ŋwə'ɔ wək, mə mbè mə shi ghòp mbi pì ŋgə mbɛ wólò ncə a mə pu à mè yə i Cyèpò na' hɛ mbi i lə, mə mba' zhi na' mbi tə Shi ncyɛ e lə. Ə zhwə yə i mə ŋgòp ntíp ndzək ndyəshi ɛ wak ŋgə pònti ghə lə. ¹⁸ Shi na' nə ncyɛ mī mə pu sik i? Dgə zhi mba' ndimbə ni i mba' pu sik i lə. Zhi na' nə ncyɛ ŋwə'ɔ mī mə pu kà' sik i? Dgə zhi mba' ŋghə kə pu sik i. ¹⁹ Mbyəsik mī kà' pi sòpzhwə mbii Shi, mbyə ta kə sik mī lə nə mə sòpzhwə mbii Shi. Ndzək ye ɛ wak mbi ɛ ŋgə ghù zhii nə ncyə' Shi. ²⁰ Dgə mbɛ wólò ncə a mə mba' Shi na' nə ncyɛ e mə zhi pi lə. ²¹ Ghù na' mbi lə pù' nə ncwə yə i Shi na' ncyɛ o lə? Ye mba' hembək o. Ghù yə məzhə mbyə nə ŋkxu yu ləpyə, ghù mba' nək. ²² Nəkôlô pù' yə i pu ncyɛ e mbi Cyèpò lə, mbe mī ləpyə nə zə Cyèpò. Ə mə mba'a tə miinti yə i pu nə ncyɛ e mbi ɛ ghə ləpyə lə shi pi pù' mbi Kxistò lə. ²³ Tà' mī mə mbe ŋkɛ ye tì tə nə nju ntswə zhyə! Pì pa' mə pù' mbi miinti nəkntswə. ²⁴ Fê pē ŋgə mbɛ wólò wək mbii Shi mə mba' zhi na' mbi tə zhi ncyɛ e lə.

Ntə mə pònti yə i ghup kà' nakndyə lə, mə pò yə i pu ŋkək ghup lə, ŋghə mə pə fə pònjwi

²⁵ Nə zhwə yə i mə ndəkzə pò yə i ghup kà' nakndyə lə, Cyèpò kà' ghòp sòpzhwə nə i. Mò shi sək vyə zhwə yə i mə ŋkwàkzə nə i lə, mə yə i Cyèpò ncyə mə nə mbwəktswə e, ndə a ŋghə mī yə i mbyə zhi ghòp nwə pu yu' lə. ²⁶ Mò ŋkwàkzə ye ŋgə pu à ndzi yə i mə ntik nde lə, ye pwək mbyə ncə mba'a. ²⁷ Ghù a ghə məzhwi? Mba' ncək mbyəyək ē. Ghù kà' nakndyə? Mba' ncək məzhwi. ²⁸ Ye nə pi mba'a mə ghù ye nakndyə, mə ghù kà' ghə nwə kəpwək. Məzhwi yə i kà' zhə mbaghà lə nakndyə mə zhi kà' ghə nwə kəpwək. Pì' mə pònti yə i ghup nakndyə lə mbyəŋkə mə ye ɛ yop. Mbi mba'a mə mə ncək ye lə mbyəghə pì lyə'zə yimbə.

²⁹ Yə zhwə yə i mə mə ŋgop mbi pì ɛ mbe mə fē pɛ. Ncwə ye vəəzə. Tə ntə' fəə ndē, ye ncək ŋgə pònti yə i ghup ghə məzhwi lə mə ncə a mba' ghup kà' ghə sòpzhwə lə, ³⁰ kə pònti yə i ghup mə ncwē lə ncə a mba' ghup kà' mə ncwē lə, kə pònti yə i ghup mə ncyakzə lə ncə a mba' pònti yə i ghup kà' mə ncyakzə lə, kə pònti yə i ghup mə nju lə ncə a mba' sòpzhwə kà' pi mə pup lə, ³¹ kə pònti yə i ghup mə ndzipyè ntíp ŋgwək yə lə ncə mba' ghup nà' kə fə ndzi sòp pyè lə. Nəkôlô yə shəndzi shi ntə. ³² Mò mə ncək ŋgə ntswə zhyə mba' ma'nyə vyə nə sòpzhwə. Miinti yə i kà' nakndyə lə ncop a nə fà' Cyèpò, zhi ncək mba' zhi shi ghə tə nwə zi pwək Cyèpò lə. ³³ Ndà' ŋgə miinti yə i nakndyə lə ncop a nə zwə ndzi, zhi ncək mba' zhi shi ghə tə nwə zi pwək njwi i lə, ³⁴ tip zi lə mə nju' a ndà' mə ndà' tà' njə zhwə. Ndəkndək mba' məzhwi yə i kà' nakndyə lə, kə mbe ŋwəŋgwə lə, ghup ncop nə fà' Cyèpò. Mba'a lə, tə kə ni zhup pu à zhwònyə zup pi ɛ ndà' mə Cyèpò. Ndà' ŋgə məzhwi yə i nakndyə lə ncop a nə zwə ndzi, zhi ncək mba' zhi shi ghə tə nwə zi pwək ndzwə è lə. ³⁵ Zhwə yə i mə mə ŋgop mbi pì lə, pì mə shi zəpyè nə ni, ye kà' pi ɛ zhyə' mə mə ndò' nə pì lə mbə. Ndà' ŋgə mə mə ncək mə ŋgə pì ghə ā zhwə yə i shi mə məpwək mbi pì lə, mbe nə ndə zhyə pu à Cyèpò ŋghə ye ncə', pu a tà' tip.

³⁶ Miinti yə ŋgə mbyə zhi lə sē mbip nagha məzhwi yə zhi kək lə kə xə ncyə', zhi nagha zhi mba' zhi ŋkwàkzə lə. Zhi kà' ghə nwə kəpwək. ³⁷ Ndà' ŋgə yə mī yə i ɛ shyakzə ntíp ntswə e tə nci kxə nə i ŋgə zhi shi ncip ni i kə zhi lə ghə zhwə yə i kà' pwək lə pu a məzhwi yə zhi kək lə, kə ye pi mə mī mə ncəəzə e, ye mə ŋkwə' fə a ntswə e, mə zhi ɛ ghə ye pwək. ³⁸ Mba'alə, mī yə i

ε nagma mēzhwi yè i zhi kāk lə ghè ye pwòk, mì yè i kà' nagma zhi lā mbè nghê ye ncòghò mbwòk.

³⁹ Mēzhwi mbi ε mē njwi ndzwə è ncwè zhi tsə lā, tə ndzwə è lə ncə ndəp nca' a mē ndzòk mba'lye lā. Ndà'ngə ndzwə è pi tə pfī, mē zhi shi nagma mì yè i zhi kwòk lā, ndà'ngə ye mē ncək ndà'ngə ngàghà mē kxetè. ⁴⁰ Mbè mba' ye pi mba' a lə, zhi shi yu' məpwòk ncə' tē' mbyə zhi wòk mba' zhi pi lə. Ə zhwə yè i mò shyakzə lə. Mō nkwačkzə ngə mbe mò ghè Zhwōnyè Shi.

8

Pu shi mē nkwe mbè yè pu nòghò ncèshi lā?

¹ Nə mbè yè i pu nē nòghò pwò' ncèshi lā, ə nənī, pəpī è wak lə zhə nwè nə i mba' pī ngòp lā. Zhənwə he nkwa'oni mē mīntī nòktswə, ndà'ngə nkwačknyè mē nghè mì nkxə. ² Ye pi ngə mì mē nkwačkzə ngə zhi zhə zhwə lā, mē zhi kà' wòk zhə tə nkəp nə ntik zhi shi zhə lā. ³ Ndà'ngə mīntī mē nkwačk Shi, mē Shi shi zhə ē.

⁴ Mba'alā, ye mē nda'zə ngə mbyə pu nkwe mbè yè pu nē nòghò pwò' ncèshi lā? Pəpī zhə nkwa' məpwòk ngə sòp ntətwòk kə mē ntip ndzik mbə, sòp njwò'ò shi lə nə mbe mbi shi, nèè ndà' Shi, zhi yè i mē nkxū i ndu i lā. ⁵ Nəkòlò mbè mba' pu nkwačkzə ngə pə nce zwə mē kāmənəp kə mbe mē ndəp shinca' a pu mē ncyə ngə shi lā. Ə nənī ngə pə shi mē shi mē ghup yop pu a pə cyəpò lā, ⁶ Shi mbi mē pə yə mē ye ncə', zhi yè i mē Tyə lā, zhi yè i ndzòk zwə a wak fə a mbi i, Zhi yè pəpī njī è wak mē mbi i lə. Cyəpò mbi pə mē ye ncə', ə Yesò Kxistò, zhi yè i ndzòk zwə a wak ncyè mē nə i tə mbi lā. Ə zhi mē nghè tə pəpī pi tsə ntik.

⁷ Ndà'ngə ndzòk pòntī ləwak kà' zhə ye. Nce pə yē nkēezə ncèshi tə ye mē nə pup. Tə nkəp pə ndē, ghup nkwe mbè mbō yè i pu nòghò ncèshi lā, ye pi mē pup mē mba' mbè yè i pu wè è mbyə nə he mē ntətwòk lā. Mba' mup nkwačkzə kà' ntakzə lā, ye mē sa' ghup ngə mbè yè i ghup nkwe lā sùù kəpwòk ntip ni zhup. ⁸ Ye kà' pi lā zhwəntsik mē mvəəzə mōzhè mbi pəpī nə Shi lə. Pəpī nyə kə nkwe ye mbə, mē pəpī kə mbhu sòpzhwə mbə. Pəpī nə nkwe ye, mē mbyə pəpī kə ndzə pyè nə sòpzhwə mbə. ⁹ Ndà'ngə pī pop mbyə nə ghè zhwə yè i pī nkwačk lā, kə mīntī yè i zhi nkwačkzə kà' ntakzə lə ncyə mē nə pī kə zhi phitswə shipzə. ¹⁰ Nəkòlò, ghù yè i mbyə ghù nkwe sòpzhwə lə ghè ō lā, pu yə ō ncèshi ghù mē nkwe zhwə, mē zhwə yè i ntəəzə mba'alā kə shi ncəəzə pòntī yè i zhùp nkwačkzə kà' ntakzə lə mbyə mē nkwe mbè pu nē nòghò ncèshi lə mbə?

¹¹ Ncyə nə nənī yè i ghù zhə lā, yə fē yè i zhi nkwačkzə kà' ntakzə lā pfī, zhi yè i Kxistò pfī nə ntswə e lə. ¹² Ncwè yè i pī nə xò ncyò' mē fē pyə mbibə ntswə zhup, mē ghùp nkwačkzə kà' ntakzə lā, mē pī ghè nwè kəpwòk lə nə Kxistò. ¹³ Ə zhwə yè i nghè tə ye pi ngə tə' zhwəntsik shi mē shi ghè kə tə' fē è njip Yesò Kxistò xə ncyò', mē mò kə na' mbe nkwe mbè mbō pə, nə mbyənkwe ye ghè fē è xò ncyò'.

9

Polò ghak mbyəzəpyè Dkxi Məpwòk

¹ Fē pē, mbyə mò lə ghə zhwə yè i mò nkwačk lə? Mò kà' pi ε ngàantəp Kxistò? Mò kà' yə Yesò Cyəpò yə pəpī? Pī kà' pi ε zì fà' ze mē Cyəpò? ² Ye pi ngə nce pòntī kà' mē ndə a mba' ngàantəp Kxistò lā, mē mbe ndà' nə pī mē mò mbi ε ye nəkòlò pī mē mbi zì ngə mò fa' fà' ngàantəp Cyəpò Kxistò nkwa' məpwòk. ³ Yə mba' mò shi ghòp tə nē nkxu ni è mē pə yè i ghup mē nci nwè ntswə mò lə mbe: ⁴ Pò kà' ghə mbyənkwe mbe nyu? ⁵ Pò kà' ghə mbyəyè tə' mēzhwi yè i kxetè lā njip pə mba' pə nce ghàantəp, pə fē pə njip Cyəpò pu à Sefàs lā? ⁶ Mò pu à Baghanasi, njə ndà' pə mē shi mē fà' tə nkwe? ⁷ Wə fə ndzwə tə' tsə shi ta kə nkwe ntop me? Wə fə ncip njwə kə fyə tswəpfu

i? Ɖ wə fə ndye mbhu ntsye ncək ƚkip? ⁸ Ɖ pònti mə shyakzə ntswə pup tə mə fà' mba'a? Ɖgak, kò Mosè ƚgòp mə tà' zhwə. ⁹ Mbi mba'a, mə pu ƚwà'à ntək kò Mosè ƚgə: «Ghù kə shi ƚkwii shwè nà' yè i mə mə ƚkxùzə ò mbyǎlò zwə zu ndəp nyè lə mbə». Shi mbi mbe'è mə shyakzə nwè nə nà'? ¹⁰ La' zhi ƚgòp nwè mə ndà' mbi pepi? Ɖ nani, pu ƚwà'à yimbò lə mbi pepi nəkòlò miinti yè i mə ndzə'nyè lə mə mæzə, miinti yè i mə ndò zwə lə mə mæzə ƚgə pu shi he zhi. ¹¹ Ye pi ƚgə pò a zwè ƚjwì zwə Zhwònyè Ndòlò ntip ni zhyə, mə pò ntsyeya'à nə mbyǎzəpyè nə xù' ndəpnca'a yè i mə pì lə. ¹² Ye pi ƚgə nce pò ghè mbyǎzəpyè nə fà' yè i ghup fà' mə pì lə, mə mbè pò ghè mbyǎzəpyè. Mbe nte mba'a lə, pò kə nə ƚghə sòpzhwə mbə, pò ncibə ni yè mbwə mbyǎghè zhwə yè i shi ncezə Ɖkxi Məpwək Kxistò lə.

¹³ Pì kà' zhə ƚgə ndyəshi mə ncip pònti yè i ghup fà' zè' e lə, pònti yè i ghup nòghò pwò' lə mə ƚkwe zhup nə pwò' yè ghup nòghò lə? ¹⁴ Ndəkndək mba' Cyəpò ghòp mbi pònti yè i ghup ncwì'zə ghòpshi lə ƚgə ghup shi ƚkwezhwə lə nə fà' zup lə. ¹⁵ Mò kà' zə sòp pyè nə zə zwə yè i nà' mə ndəkzə ā lə, mò lə nə mə ƚwà'a yè ƚwà'nyè lə mbyə nə ƚkxə ye. Ncə' ndà' pa'a mò pfi! Zhə ƚgə mbyə sòpmi lə ƚkxu zhwə yə yè i mə he ncyàkzə mbi mò lə! ¹⁶ Nəkòlò mbyəncwì'zə Ɖkxi Məpwək kà' pi è zhwə kà'zè mbi mò. Ɖ mbi è fà' mə mbyə mò lə ta kə fà', ye mbe nə mbi lə tà' mbwək fà'. Ɖ ƚkwà' ndù nə ye ntswə mbyə mò kà' ncwì'zə Ɖkxi Məpwək lə! ¹⁷ Tə mò nà' mbi mò fà' mə ye ntswə, mə mò nà' mə shi pip ƚgə pu pe ε nə i. Ndà' ƚgə ə mbi è fà' yè i mbyə mò lə ta kə fà' lə, ə pì' mə pu nci tswə à. ¹⁸ Yè pē ƚkwà' ƚgə kə? Ɖ mbyəncwì'zə Ɖkxi Məpwək mə pòpò kə pip pyè yè i Ɖkxi Məpwək shi mə he mə mò lə.

¹⁹ Ɖə, mò kà' pi zə pù' sòpmi. Ndà' ƚgə mò mə ndò ni è mbi pù' ndzək pònti lèwak, mbyə nə fəkzə mbyə'yop pònti mbi Cyəpò. ²⁰ Mò nà' mbi pu a pò Yundà mba' tà' Yundà lə mbyə nə fəkzə pə Yundà, mbi pu a pònti yè i ghup mə pù' nə kò Mosè lə mə mba' mbè mò pi è pù' nə kò mbò lə, mbi mba'a mə mò kà' nə mbi zè pù' nə i, mbyə nə fəkzə ghup mbi Cyəpò. ²¹ Mò zhiì pu à pònti yè i ghup kà' zhə kò Mosè lə, mə mba' mbe mò kà' ghə kò mbò lə, mbyə nə fəkzə ghup mbi Cyəpò. Mbi mba'a mə mò zhə ye kwà' məpwək, zhə ƚgə Kxistò mə yè kò. ²² Mò a zhiì pu à pònti mə ghup kà' ghə ntəntak, mba' mbe mò kà' ghə ntəntak lə, mbyə nə fəkzə ghup mbi Cyəpò. Mò phi ndzək zwə à wak mə mbe wòlò mbyə nə ndzo nce pònti cəcii pup. ²³ Mò ghè ndzək ye è wak nə zə Ɖkxi Məpwək, tə kə ye zi ntəp nə zwə yè i pù mæzə nə i lə.

Mba' pə ghàəƚkwèndik ndəpzə ni zhup lə

²⁴ Pì zhə ƚgə pònti yè i zup fà' mbi ε ƚkwèndik lə ncə tə ƚwəe shìp ntə' ƚkxèndik mə ndà' tà' mì pi ƚa' ƚkwaktswə. Pì ƚkxèndik lə mə mba' pì mə shi ƚa' xùp mbò lə. ²⁵ Ndzək pònti lèwak yè i ghup fà' pə fà' mba' ƚkwèndik lə nyə mbyə'yop zwə kə ghè ntsip ghup mə ndye' fà' zup lə. Ghup ƚghə mba'a mbyə nə ƚa' ƚkwaktswə yè i mbibə tà' lye' lə. Pò fà' yə lə nə ƚkwaktswə yè i mə shi pə mèmè lə. ²⁶ Mò nə mò lə, mò nə ƚkxèndik mə zhə zè' yè i mò ƚge mə nə i lə. Yə mba' mò ncəpkwə'ò lə mbe. Mò ncəpkwə'ò, ndà' ƚgə mò nə ncəp mə zhə zè' yè i mò ncəp nə i lə, mò kə ncəp ntip fyə mbò. ²⁷ Mò fà' nə ni è ntəntak, mə ƚgak e mbyə'yop zwə mbwə mbyəmiizə mbyəncù Ɖkxi Məpwək mbi nce pò ntəp ƚkaghà.

10

Pì ləfyə' nə pònti ƚgwək İsghayel ƚkwəƚgwi zə' zhwə kə sa' nə i lə mbə

¹ Fè pē, ye kà' pwək ƚgə pì ta kə zhə zhwə yè . Pə ntənjiip pə pepi è wak nà' mbupzə ncyə ntip lwi, ghup nà' mbupzə nja'a ləpyənshe. ² Ghup a wak nà' ndò zhup pu à Mosè ƚghə ye ncə', ƚkxùnshè ntip lwi pu à ləpyənshe. ³ Ghup a wak nà' mbupzə ndzik tà' ncək mə Zhwònyè Ndòlò

mə na' he, ⁴ ghup a wak mbè nə mbupzə nu tà' nshè mè Zhwònyè Ndólò mə na' he, nəkólò ye na' ntəp ntip tà' ghuu^d mè Zhwònyè Ndólò na' nghə ghup mə mbupzə njii. Ghuu mbō na' mbi lə Kxistò. ⁵ Ye na' mbi mba'a mə mbyə'yop cəcii pup ka' pi ndólò, *zhə ngə fə^e zup na' mbi mə ze wək ɲkwəɲgwi zə' zhwə kə sa' nə i lə mbō.* ⁶ Zwə zwə à wak na' ntəzə mba'a tə kə pepi ləfyə' nə i, tə kə pepi mba' mbe mə nghyozə nwə kəpwək mba' pə ntənɲip pə pepi lə. ⁷ Pì mba' ɲgapzə ntətək mba' nce pònti cəcii pup lə, nə mba' pu ɲwà' à ɲgə: «Pònti ncəshi mə ɲkwezəwə mbe nu zhwə, miizə ndushi ɲghəɲghə» ⁸ Ncə' pepi ghə zwənɔp mba' nce pònti cəcii pup lə, pə nca' ncùp nté ɲwambyə na' pfi nə tà' lye'ndzi. ⁹ Pepi mba' ndəkzə Cyəpò, mba' nce pònti cəcii pup na' ɲghə lə. Pə nyu na' ncoozə ghup tə ghup pfi. ¹⁰ Mbyə nə mi, pì mba' ɲgop ghòp ntuntək mba' nce pònti cəcii pup na' ɲgòp lə. Anghè vī na' hɔ' ɲjwə ghup. ¹¹ Zo zwə na' ntəzə nə pup mba'a tə kə pònti ncyə mə nə i zhə zhwə yə i mə mbip ghup lə. Pu na' mbè nə ɲwa'a ye mbi pepi yə i pepi vəzə nə ɲjòɲɲip lye'ndzi lə, tə kə pepi nə nce mə ɲjə.

¹² Mba'alə, kə miinti yə i ɲkwəkzə ɲgə zhi ntsitsə lə, popzə mbyəvishi. ¹³ Pə ləkzə yə i pì na' mvì ntip nə i lə na' mbi lə zì zhi pònti nòktswə, Shi mə ndəkndək. Mbyə zhi lə phi ɲgə ləkzə ncyə zhyə ntəntak. Ncwə yə i pì shi pi ntip ləkzə lə, zhi shi he məzhə mbi pì nə ntəp nə i.

Tà' Kxetè kə shi ntəpə' pu zhwònyè kəpwək mbo

¹⁴ Fə pē mō ɲkwək tē' lə, ə zhwə yə i ghə mə ghòp mbi pì ɲgə pì mba' ncyə zə' pu mə ɲgapzə ntəntək nə i lə. ¹⁵ Mò mə nē ghòp mba'a mə ɲjə ɲgə pì ε ghə zhənwə. Mbe pì shyakzə zhyə zhwə yə i mò ghòp tə ɲjə. ¹⁶ Ntu' mbwənyə yə i pepi ɲkəp nə ncwə zhwətsik ndólò mbyə nə he ghəpə mə Cyəpò lə, kə' pi ε nshəmbak Yesò yə i pepi ncyə mə nə i tə ndo yo pepi ɲghə ye ncə' pu à zhi lə? Taa məke yə i pepi ɲgəzə lə, kə' pi ε mbè ni Yesò yə i pepi ncyə mə nə i tə ndo yo pepi ɲghə ye ncə' pu à zhi lə. ¹⁷ Mba' taa məke shi ye ncə' lə, pepi ləwak ncə' mə ndà' tà' ni ye ncə', nəkólò pepi pupzə ɲkwə ɲkxù taa məke ndu i. ¹⁸ Pì ləkzə pwə Īsghayel ɲjə, pə yə i ghup ɲkwə mbè yə i pu nə nòghə pwə' lə, ghup kə' ntəpə mbi ye ncə' pu a ncəshi? ¹⁹ Mò mə ncək mbyəghòp a ɲgə kə? ɲgə mbè yə i pu nòghə ncəshi lə, kə mbè ɲkwə' ncəshi lə mə mbi ε ɲkù' zhwə? ²⁰ ɲgak, mbyə ye lə na' mbi mba'a. Ndà' ɲgə mba' ghup nòghə pwək lə mbi zhwònyə kəpwək la' ye pi ε mə mbi Shi lə, mò kə' ɲkwək ɲgə pì ntəpə mbi ncə' pu à zhwònyè kəpwək. ²¹ Mbyə pì lə ɲkəp ntu' Cyəpò shwə pì mbe ɲkəp zhi zhwònyə kəpwək. Mbyə pì lə ntsik ncək pu à Cyəpò mbe ntsik ncək pu à zhwònyè kəpwək. ²² Tə pepi mə ncək a mbyəyu'zə Cyəpò? Pepi ghə ntəntak ncyə e?

Ndzək zwə a wak mbi ε mbyə nə he ɲkù'ù Shi

²³ Nce pònti ɲgòp ɲgə: «Mbyə mə ghə zhwə yə i mò ɲkwək lə», ndà' ɲgə ndzək zhwə à wak kə' pwək mbyəghə. Nce pə mbè ɲgop ɲgə: «Mbyə mə ghə zhwə yə i mò ɲkwək lə», ndà' ɲgə ndzək zhwə à wak kə ɲghə miinti kxə mbo. ²⁴ Mì mba' ncək mbyəzəpyè lə ndà' nə zhì ntswə, ndà' ɲgə ncək a mə ɲgə nce pə pi mə zəpyè. ²⁵ Ndzək zhwə à wak yə i pu fi ntə lə, pì ɲkwə mə kə ndzisë sòpzhwə nə i, mbwə ɲgə ntswə zhyə mba' sa' vyə. ²⁶ *nəkólò ndəpnca'a pu à ndzək zwə à wak yə i ndəp nə i lə mə zhi Cyəpò.* ²⁷ Ndà' ɲgə miinti ghòp mə pì ɲgə: «Ə mbè mə pu a wè ncəshi». Pì mba' ɲkwə nə mba' pu ye sək vyə zə' ye fə nə i lə, mbwə ɲgə ntswə zhyə mba' sa' vyə. ²⁸ Ndà' ɲgə miinti ghòp mbi ghù ɲgə: «Ə mbè mə pu nə nòghə pwə'», pì mba' ɲkwə zhə ɲgə pu ye ghòp mbi pì, mbe ɲgə ntswə zhup mba' sa' ghup. ²⁹ Mò kə' mə ɲgop lə ntswə zhyə, ndà' ɲgə ntswə zhup. Nəkólò, nwəkə ntswə mindzye'è mə shi sa' a tə mə' a ncək nə zhwə yə i mò kwək tə ɲghə lə? ³⁰ Ye pi ɲgə mə a nə ɲkwə zhwəntzik he ghəpə mə Shi nə i, mə nwəkə pu mə shi

^d10.4 Myə lòghò

^e10.5 Pfə

ncwə'zə a nə zhwə yə i mò ghapzə Shi nə i lā? ³¹ Tə pì ε mə ηkwē mə zhwə, kə pì ε mə nu mə nshə, tə pì ε mə ηghə mə mbê kóló, pì ncək a mbyê ncyə mə nə i he lə ghapzə mbi Shi. ³² Kə ncò' zhyə nə ηghə mba' ncəəzə miinti kə zhi vè ntip nwə kəpwòk, kə zhi pì ε mə yə i Yundà, kə Dghekə lā, kə kxetè Shi lā. ³³ Mò nə fà' ye mbê kóló mə ncək ε ηgə ye pwək mbê wóló, la' mò mə ncək a mbyəzəpye, ndà' ηgə mə ncək a mə ηgə pònti njopyop pì mə zəpyè, tə kə ghup ncyə mə nə i ηghə zò.

11¹ Pì mə ndə fyə'zə à mba' mò ndə fyə'zə Kxistò lā.

Ndə yə i mǎzhwi pu à mbaghà shi mà' mbii Cyəpò lā

² Mò ghapzə vyə mba' pì mə ηkxəpəzə ā mbê ncwə kóló yə i pì ε nci'zə lā, mbe nə mə njii ε nə ndzək ncùuzə à wak yə i mò na' he mə pì lā. ³ Mbi mba'a mò mò na' mə ncək ηgə pì zhə yòηgə: «Mì yə i ηghè mbê zhye mbaghà lā mə Kxistò, mì yə i ηghè mǎzhwi lā mə mbaghà, mì yə i ηghè Kxistò lā pə Shi. ⁴ Mbê zhye mbaghà lā yə i nê nca'zəshi kə nê ghòpghòpshi lā mò zhi ε mà'ndzə tswə ē lə kə ηgapzə mì yə i ηghə lə mbə. ⁵ Ndà' ηgə mbê zhye mǎzhwi lā yə i ε nə nca'zəshi kə nə ghòpghòpshi zhwə lə mə ntswə ē lə kə ηgapzə mì yə i ηghə lə mbə, nəkóló zhi ncə ā mba' pu ηkup ntswə e ləwak lā. ⁶ Mǎzhwi ta kə mə shi mà' zhwə ntswə ē, zhi ghè pu ηkup ntswə ē! Ndà' ηgə ye pì ηgə ntswəfə ηgùp mǎzhwi ncwə zhi ε ηkup tswə e lā, zhi mà' zhwə ntswə ē! ⁷ Mò nə mbaghà lā, zhi kə shi mə mà' zhwə ntswə ē mbō. Zhi xəəzə ā Shi mbe mə zhwə ηkù'ù mbi Shi. Ndà' ηgə mǎzhwi mə lə zhwə ηkù'ù mbaghà. ⁸ Nəkóló pu kə na' ndə zhwə a nə mǎzhwi tə nə nēəzə mbaghà mbō, ndà' ηgə pu na' ndə a nə mbaghà tə nə nə nēəzə mǎzhwi. ⁹ Shi na' kə nè zi mbaghà lə mbi mǎzhwi, ndà' ηgə zhi na' nè mǎzhwi lə mbi mbaghà. ¹⁰ Yə zhwə yə i ηghè mǎzhwi mə shi pə ghè tà' zi nə ntswə e mbyə nə ndà'zə ηgə mì mə ηghè e lā mbe, mbe ηghə nə ntswə pə anghè.

¹¹ Mbi mba'a mò mbyə pu lə xeenyə mǎzhwi nə mbaghà, mò mbyə pu lə nə xeenyə mbaghà nə mǎzhwi, mbii Cyəpò. ¹² Nəkóló mbi ε nə mba' Shi na' ndə zhwə a nə mbaghà tə nə nēəzə mǎzhwi lā, mǎzhwi mē ηghè mbaghà hò' ndəp shinca'a, Shi pì mə mə ηghə ndzək ye è wak. ¹³ Mbè ηkwà' pì shyakzə zhyə njə. Ye pwək ηgə mǎzhwi nca'zəshi kə mà' zhwə ntswə ē? ¹⁴ Mbè nə mba' pu nə mbup mbaghà lā, pì kà' yə ηgə ncwək ntswəfə nə zhì ntswə mbyənyə nòkntswə zi ye sàà ntè'? ¹⁵ Səsyə nòkntswə nə mə lə zhwə ηkù'ù mbi mǎzhwi, nəkóló Shi na' he ye mbi i ηgə zhi mə nə kamba tswə ē. ¹⁶ Miinti nə mə shi ntàkzhwə nə i, mò yimbō kà' pì zi nə mè yə, la' ye nə mə mè pə pònti ndyəshi.

Zhwəntsik ndóló na' nyə lā

¹⁷ Pəpì ntəp nə yə. Mò kə shi ghapzə vyə mbō, nəkóló ncwə yə i pì nci'zə lā, pì nyə kə ghè kə zyə zwə yē mò mbii mə ηghə lā nwə kəpwòk càcii pì. ¹⁸ Mbyə nə nto'zə, mò shi ghòp mbi pì ηgə pu sək a ηgə sùpnnyə mə càcii pì ncwə yə i pì nci'zə ndyəshi lā. Mbè mò nə njə ηgə ye kà' pì ε ncènwə ləwak. ¹⁹ Ye mə ncək mbè ηgə pì xeenyə càcii pì tə kə pu ncyə mə nə i njə pò ndəkndək yə i ghup càcii pì lā. ²⁰ Ndà' ηgə ye mə nda'zə ηgə ncwə yə i pì nci'zə càcii pì lā, pì kə ηkwe ε zhwəntsik ndóló Cyəpò mbə. ²¹ Nəkóló, ncwə mbyəηkwē zhwə ncə tə ηku' mbê wóló nca'zə ηkwē è zhi zhwəntsik yə i nə hò' lā, tə nce pònti pì càcii pì nə pə pfi njìku'u mò nce nyu tə mbip. ²² Pì kà' ghə la' myə mbyəncə zə' e ηkwē mbe nyu? Tə pì mə ntee zyə lə ndyəshi mbe mə ncək ηgə ntswəfə ncu pònti yə i ghup kà' ghə sòpzhwə lā? Pì mə ncək ηgə mò ghop mbi pì ηgə kə? Pì mə ncək ηgə mò ghapzə vyə? Dgək! Mò nə yə lā, mba' mò lə ηgapzə vyə.

²³ Ndà' ηgə yə zhwə yə i Cyəpò là'zə a lə mbe, mbè nə mbi ε zhwə yə i mò ncùuzə vyə lə. Ntsu' lye'ndzi yə i pu na' mə shi fi Cyəpò Yesò Kxistò lā, zhi lò taaməke, ²⁴ he ghapzə mə Shi, mbyə'zə ηgop ηgə: «Yòηgə mbi è ni è, yə i mò shi he nə ntswə zhyə lā, pì mə ηghə a mə mba'a nə ηkxəpəzə

ā.»²⁵ Ncwə yə i zhi na' mii mbyəŋkwe zhwə lā, ŋghə mə mba'a nə ntu' nyu' ŋgop ŋgə: «Yò ntu' nyu' mbe kə swə yə i shi mə cəcii Shi pu à pò pi lā, ncyə mə nə nshəmbak mē yə i shi ncwiizə lā. Pì mə ŋghə mə mba'a mbē ncwə kə lō pì shi nyu ye lā mbyə nə ŋkxəpəzə ā.»²⁶ Nəkōlō mbē ncwə kə lō yə i pì ε ŋkwē taaməke yə mbe ŋkəp ntu' yə lā, mə pì ε ncwi'zə vī Cyəpò, ə mə ghə mba'a tə nə ŋkəp ncwə zhi shi penjip.²⁷ Ə zhwə yə i ghə tə miintì yə i mə ŋkwē taaməke, kə mə ŋkəp ntu' Cyəpò pu à fip lā lō, pì mə zhi ye vīncək nə mbe ni pu à nshəmbak Cyəpò lā.²⁸ Mba'alā, kə mbe wólō shyakzə ŋkwá' məpwək mba' zhi nə zhii lā tə ŋkwē taaməke, tə mbe ŋkəp ntu' yə.²⁹ Nəkōlō miintì yə i mə ŋkwē mbe ŋkəp kə lō ntswə e ŋge cəp ŋgə mbe mbè ni Cyəpò lā, mə zhi mə ŋkwē mbe ŋkəp zhwə yə i shi ntap lə ncək ntswə ē.³⁰ Yə zhwə yə i ŋghə tə ghəaghəwə pu a pə ŋkxə'zə mə cəcii pì mə ghup a yop lə mbe, nce ndzək pòntì mbè nə mbi cəcii pì mə ghup na' pfi ε ye.³¹ Pəpì ləkzə ŋkwá' mba' pəpì nə zhii lā, mə Shi kə shi mbe ncwə'zə wə pəpì mbə.³² Ndà'ŋgə Cyəpò ncwə'zə wə pəpì, mə ye mbyə nə nda'zə wə pəpì mēzhə məpwək, tə kə pu mba' nə ntapncək ntswə pòntì ntip ŋgwək ntap mbè ntswə pəpì.³³ Mba'alā mə fē pē, ncwə yə i pì ē nci'zə mbyə pupzə ndə zhwəntsik ndólō lā, mī yə i ē lə ŋwèè lə pip fē è.³⁴ Njiku'u mə njak mī, mə zhi shi ye ŋkwē zhwə ndyə ē, tə kə ncwə yə i pì ε nci'zə lā, kə sòpmì mba' ŋke ndù nə'è ntswə e. Nə mvə'è nwə lā, mə shi nèèzə sək vyə ncwə yə i mò shi hò' lā.

12

Pə zwə yə i Zhwōnyə Ndólō hē lā

¹ Fē pē, nə pə zwə yə i Zhwōnyə Ndólō ŋghə lā, ye kə' pwək ŋgə pì ta kə zhə ye.² Pì zhə ŋgə ncwə yə i pì na' kə wək mbhishi lā, pu na' mə fəkzə vyə mba' pə njindzə lə mə njip pə ntətwək, ghup yə i ghup kə ŋgop a mbə. Pì na' kə ghə ntəntak mbyə nə ŋgak ye.³ Ə zhwə yə i ghə tə mə ghòp mbi pì ŋgə, mbyə sòpmì yə i Zhwōnyə Shi nə i lā lə ŋgòp ŋgə: «Ndù ntswə Yesò». Mbyə sòpmì lə nə ŋgop ŋgə: «Yesò mə Cyəpò» kə ye pì ŋgə Zhwōnyə Ndólō mə ŋkxuuzə ē.

⁴ Pə mbhufà' xù' pòpò shi tə njop, ndà'ŋgə mə tà' zhwōnyə ye ncə' mē hē ye è wak.⁵ Fà' yə i pu fà' mə Shi mə shi ntsintsì, ndà'ŋgə pu mə fà' mbi tà' Cyəpò ye ncə' mbə.⁶ Mbyə nə fà' shi mbi ε yop, ndà'ŋgə mə tà' Shi ndu i mē ncyə mə nə ndzək pòntì ləwak tə ŋghə ndzək zhwə a wak.⁷ Shi hē zhi mbhufà' mbē wólō, mbē wólō ncyə mə nə i nda'zə ŋgi' Zhwōnyə Ndólō, tə kə ye ŋkxuuzə ndzək pòntì ləwak.⁸ Mbi tà' mī, Zhwōnyə Ndólō hē mbhufà' mbyə ghə ŋgop zhenwə, mbi yīŋwə'ò mī mə ncə' Zhwōnyə Ndólō mbə mə hē mbhufà' ghòp njə'tswə.⁹ Zhwōnyə Ndólō mbə hē zhi mbhufà' tà' mī lə mbyəghə phitswə, mbi yīŋwə'ò mī; mə ŋkxù Zhwōnyə Ndólō mbə hē mbhufà' mbyəyàghə pòntì.¹⁰ Mə mənçi, zhi hē mbhufà' mbyəghə pə shwīshwīnwə, mbi məsə, zhi hē mbhufà' mbyəghòpghòp Shi. Mə yīŋwə'ò mī, zhi hē mbhufà' mbyəzhə zhwə yə i fə mə Zhwōnyə Ndólō nə pə nce Zhwōnyə, mbe hē zhi mbhufà' yīŋwə'ò mī lə mbyəghòp pə ghòp njənjə. Nə mī hē zhi mbhufà' ŋwə'ò mī lə mbyəpèèzə pə ghòp mbə.¹¹ Ndà'ŋgə ndzək ye yə à wak lā, mə mbe tà' Zhwōnyə Ndólō yə ncə' mbə mē ŋghə ye è wak. Zhi hē zhi mbhufà' mbē wólō, zhi sòpmì lə xəzə zhi fē è, nə mə hē lə mba' zhi ŋkwək lā.

Ni miintì mbi mə ye ghə pə mbà ye mbi ε yop

¹² Pəpì lə fyə' nə tà' zhwə: ni miintì mə ye ncə', pə mbà ye pì mbi ε yop. Mbè mba' me yop mba'a lā, pū ndzəkzə ndzək ye è wak ye hē ni miintì. Mbè Kxistò mbi ε tà' zhwə.¹³ Nəkōlō, pəpì è wak, tə ghù pə Yundà kə Dghekə lā, tə ghù pə pù' kə mī ləpəgə lā, mə pəpì è wak na' ŋkxūnshə mə pu a tà' Zhwōnyə ye ncə', mba'a mbyə nə mbi tà' ni ye ncə'. Mə ndà' Zhwōnyə Ndólō mbə ndu i tə Shi na' nje ntip ni yə pəpì.¹⁴ Kə ndà' tà' pà ni miintì mē ŋghə ni i mbə, ndà'ŋgə pə mbà ni i ləwak mē ŋghə ni i.¹⁵ Tə kxə miintì na' lə ŋgop ŋgə: «Mba' mò kə' pì lə phū lā, pu kə shi ncyak a nə ni mī mbə», mə mba' zhi ghòp mba'a lā, zhi shi ta kə mbè pì è tà' pà ni i mī? ¹⁶ Tə tək

mì na' mæ ɲɔp ɲɔ: «Mba' mò kà' pi lə nē lā, pu kə shi ncyak a nə ni mì mbə», mē mba' zhi ghòp mba'a lā, zhi shi ta kə mbè pi è tà' pà ni ì mì? ¹⁷ Tə ni miintì ləwak na' mbi ε nē, mē pu na' mæ shi mæ ghə a mē mba'lye tə yu' nwə? Tə ni miintì ləwak na' mbi ε tək mì, mē pu na' mæ shi ghə a mē mba'lye tə mæ yu' zhwī zhwə? ¹⁸ Ndà' ɲɔ Shi nēzə mbe zhye pà ni miintì lā mæ mba' zhi ɲkwək lā. ¹⁹ Tə miintì ləwak na' mbi ε mæ ndà' tək e, mē ni ì shi pi ε mē hə? ²⁰ Mba'alā, pə mbà ni miintì shi mbi ε yop ndà' ɲɔ ni ì mæ ndà' ye ncə'. ²¹ Mba' nē miintì lə ghòp mbi phu ī ɲɔ: «Nwə zu kà' pi nə mò», kə tswə ō lā ghòp mbi ɲkxə lā ɲɔ: «Nwə zyə kà' pi nə mò.» ²² Mbe pə mbà ni miintì yè i kà' ghə ntətak lā ɲkxuuzə ē cə' tē'. ²³ Mbè pə zə' yè i mbi nə pəpì, pəpì lə mæ ndəkzə ye tē' lā, ə mbe pə zə' mbō tə pəpì hē ghapzə nə i tē' lā, pə zə' yè i pu kə shi yō lə mbə, pəpì mæ ndò fà' nə i cə' tē': ²⁴ Pə pà ni miintì yè i pu ɲjō lə kə ndizə fà' nə i sà pō. Ndà' ɲɔ Shi nə nēzə ni miintì he ghapzə ɲghə mæ nə pə zə' yè i mbi nə pəpì, pəpì mgbwā nwə nə i tē' lā, ²⁵ mba'alā kə sùpnyə mba' mbi nə ni miintì. Ndà' ɲɔ kə mbě zhye pà ni miintì lā mæ ɲkxuuzə ɲwə'ò. ²⁶ Tà' pà ni miintì mē ɲjɔɲyɔ', mē ni ì ləwak mæ shi yɔɲyɔ'. Ye nə mbi ɲɔ pu he ɲkù'ù mæ tà' pà ni miintì, mē ni ì ləwak mæ shi ncyàkzə. ²⁷ Pī mbi mba'a lā ni Kxistò, mbè zhye miintì lə cəcii pì pi lā tà' pà ni ì. ²⁸ Ye mæ ndyəshi, mē Shi ye pònti ntwə' nə pə ghàantəp, pə mbeezə pònti pi pə ghàà ɲgòpghòpshi, pə mbeezə nte pi pə ghàà ncùzə. Ye ntəp ɲjip ō mbi ε pə pònti yè i Shi hē mup mbhufà' lə mbyəghə shwishwinwə lā, ntəp nə i mbi pònti yè i ghup ɲjàghə ghwə lā, ɲghə pònti yè i ghup ɲkxuuzə nce pə lā, ɲghə pə yè i ghup nda'zə mæzhwə mbi nce pə lā, tə mbe ɲghə pònti yè i Shi hē mup mbhufà' lə mbyəghòp ntsitsi ghòp lā. ²⁹ Ndzək pònti ləwak mbi lə pə ghàantəp? Ndzək pònti ləwak mæ pə ghàà ɲgòpghòpshi? Ndzək pònti ləwak à ncùzə? Ndzək pònti ləwak ɲghə shwishwinwə? ³⁰ Ndzək pònti ləwak ghə mbhufà' mbyəyaghə ghwə? Ndzək pònti ləwak à ɲgòp ntsitsi ghòp? Ndzək pònti ləwak à mbèzə ghòp? ³¹ Pī ncək a mbyəghə mbhufà' yè i cyə pə nce lā. Mò shi ntəp ɲjip nə i kə là'zə vyə mæzhə yè i cyə ndzək mæzhə ləwak lā.

13

Dkwə'nyə nəni cəcii pə fē

¹ Tə mò a ghòp mæ pə ntsitsi ghòp lā, tə ye mæ ghòp pònti nəktswə kə zhi ghòp pə anghè lā, Dkwə'nyə te kə mæ ntip tip tse,

Mè mòk mæ ndà' ɲwa'gha ye mæ mbu', ə ɲkàp kesì ye mæ mběnyə ntsò'.

² Tə mò a ghòp mæ ghòp Shi lā,

tə mò a yu' mæ ndzək zhwə à wak yè i Shi mbi mē zhi libè ntip ndzik lā lā, tə mò ghə phitswə mi loo

tə mæ ncəə mæ pə mbē lā,

Dkwə'nyə te kə mæ ntip tip tse,

Mè mò kà' pi sòpzhwə.

Ncwə yè i mò shi ghə phitswə mbi ε ɲkxə tə mbyə ye fə'zə ɲkwə'ɲgwi lā, ɲkwə'nyə te kə mæ ntip tip tse

mè mò kà' ɲku' sòpzhwə.

³ Tə mò ghèzə mæ pə zwə zε ləwak mbi pə ghàanjiku'u lā,

Tə mò ntwəə mæ ni è mō lā, ɲkwə'nyə te kə mæ ntip tip tse,

mè mò kà' mæ ɲkxuuzə mæ sòpzhwə mbə.

⁴ Mi yè i ε ghə ɲkwə'nyə ntip tip zə a kē nɔzə mbə, zhi ɲkxūzə nce pə,

zhi kē ndzi'pfu mbə, zhi lə mæ ɲkwə'ɔ ɲkakəmbyə' mæ, zhi lə ɲghə ɲkwə'oni,

⁵ Zhi kē ɲghə sòpzhwə yè i ε shwì lə pə, zhi lə mæ ncək pye mæ yè i shi ncu pyə lā,

Zhi kǎ njaghatswə pə, zhi lə mə ndə'ə mī ntip tip zə,

⁶ Zhi kǎ mbhi ncənwə mbə,

ndà'ngə mə ncyakzə ncwə yə i nənī shi lā.

⁷ Zhi mbhi ləəzə, zhi mbhi ε wak, mə məəzə à wak, mə sō nə ndzək zhwə à wak.

⁸ Dkwə'nyə kə mi sòplye' mbə.

Pə ghòp yə i pu ghòp nə zə Shi lā, ncə mī.

Mbyǎghòp tsitsi ghòp lā, ye ncə ntsi. Kə mbyǎzhə ndzək zhwə a wak lā, ye ncə mī.

⁹ Nəkòlò yə pəpì zhənwə mbi mi zì, mbè pə ghòp Shi yə i pəpì ngòp lā pi mə ye ghè ndzwə ye.

¹⁰ Ndà'ngə ncwə yə i ndzək zhwə à wak shi pəpzə lā, kə zhwə yə i kà' ghə ndzwə ye lā phū.

¹¹ Ncwə yə i mò na' mbi ηwə lā,

mə ηgopnwə mba' tà' ηwə lā,

Mò na' mə shyaknwə mba' tà' ηwə lā, mò na' nju'nwə a mba' tà' ηwə lā.

Mba' mò ηkxə lā, mò kà' mbε mə ηghə sòpzhwə mba' ηwə lā.

¹² Ndē lə, pəpì mə ndəkzə mbē kòlò mə ntip ηgələsì, pu lə nə mə njo sòpzhwə ndòlò,

Ndà'ngə ndà'ndà' kə ye pi mbii pəpì kə pu yə ye ηkwà' məpwək.

Ndē lə, yè zhənwə lə kxyə,

mba'alā, mò shi ndzi zhə mba' Shi mbi mə zhi zhə a lā.

¹³ Mba'alā, yə zwə zhə ntē yə ze mə pə shi lə mbē:

phitswə, mǎəzə ηghə ηkwə'nyə,

ndà'ngə cəcii pup ηkwə'nyə cyə ndzək ye ε wak.

14

Mbyǎghòpghòpshi pu à mbyǎghòp ntsintsi ghòp ndyǎshi

¹ Pì nə ghè mbē kòlò nje ncək mbyǎghə ηkwə'nyə. Pì ləkmbii ncək lə zhwə yə i fə mbi Zhwónyè Ndòlò lā, ntə' nə mbyǎghòpghòpshi.

² Mba'alā, ye pi ηgə miintì mə ηgop ntsintsi ghòp, mə zhi kà' mə ηgop lə mbi pòntì nòktswə, ndà'ngə mə mbi Shi. Sòpmì lə mə nju' yə i zhi mə ηgop lā. Zhi ncyə mə nə Zhwónyè Ndòlò mə ηgop pə zwə yə i libə lā. ³ Miintì yə i ηgòpghòpshi lā, yə mī ε ηgòpnwə lə mbi pòntì nòktswə: zhi ηkxù'ù phitswə pə fē pi, sùù ntəntak nə pup, ntsətsə ghup ηgə ghup lā fà' ηge pə mə mbii. ⁴ Miintì yə i ndò ntsintsi ghòp ηgopnwə lə ncùuzə mə ηkwà' zhi tswəni, ndà'ngə miintì yə i ηgòp ghòpshi lā ηghə ndyǎshi kxā. ⁵ Mò mə ncək ηgə pi ε wak mə ηgop ntsintsi ghòp, ndà'ngə mò mə ηkwək ηgə pì mə ηgòp a ghòpshi. Miintì yə i mə ηgop lə ghòpshi lā ncyə yə mī yə i mə ηgop ghòp ntsintsi lā, ndà'ngə mò mə ncək a ηgə pì ghòp ghòpshi, nèè mə zhi mə mbεəzə ghòpshi ε mə mbyǎ nə ncuuzə pòntì. ⁶ Fē pē, pì ηkwakzə ηgə mò hǎ' ndē mbyǎncək vyə ncu mə ndə lə ntsintsi ηgòp nə ηgopnwə mbi pì. Mò shi ηkxuuzə vyə a mə nə kə mbyə ghòp ze kà' mə sək vyə zhwə yə i Shi ghòp ηgə mò ghòp mə pì lā, ye lə mə hē sòp zhənwə mə pì, ye lə ηgop ηkwàkzə Shi kə ncuuzə vyə lā? ⁷ Ə mə tà' zhwə pu à zwə yə i pu nə mbu' zhwə mba' ntag kə mbəle lə lā. Mbē wólò ta kə he zhi njə ndu i, mə pu shi ghə a mə mba'lye tə zhə zhwə yə i ntag kə mbəle lā mə mbu' lā? ⁸ Zhə ntag ta kə lā, mə wə shi nèzə ni i mbyǎyè ncù? ⁹ Mbè pì zhyə, lip zyə ta kə mə ηgopnwə pu yu' məpwək, mə pu shi ncyə a mə mba'lye tə yu' zhwə yə i pì mə ηgop lā? Pì wa' ghòp zyə mbi fəfē. ¹⁰ Pə ηkàpghòp mə ndəp shinca'a mbi ε yop tə pu lə zhə ndzək e, mbē zhye lā pi mə zhi ghè zhì mbààzə mē. ¹¹ Ye pi ηgə mò kà' mə nju' kàpghòp, mə miintì yə i mə ηgop lə shi lə a mba' tà' ηghì lā, kə miintì yə i mə ηgop lā kə mò lə e mba' ηghì lā. ¹² Mbè mə pì lā, ə mə tà' zhwə. Pì ncək mbyǎghə zhwə yə i Zhwónyè Ndòlò he lā. Nəkòlò ə mbε zhwə yə i pì ηkwək lā. Ndà'ngə kə ye pi ε mbyǎ nə ηghə kə ndyǎshi ye mbii. ¹³ Ə zhwə yə ghè tə mī yə i ηgòp ntsintsi

ghòp lā mə shi nca'zəshi kə zhi he mbhufà' mbyəpèèzə ghòp mbi i lā. ¹⁴ Ye pi ngə mò mə ndo ntsintsi ghòp nà nca'zəshi, mə tip zè ntip nca'zəshi ndà'ngə zhwônyə zε pi mə ye ε zì.

¹⁵ Tə pu shi ghè mə mba'lye? Zhwônyə shi he zhənwə mbi mò kə mò nà nca'zəshi, ndà'ngə mò shi lə mbè ye zhwənwə nə nca'zəshi. Zhwônyə shi he zhənwə mbi mò kə mò nà njupnshə, ndà'ngə mò shi lə mbè ye zhwənwə nə zhùpnshə. ¹⁶ Nəkôlò, ye pi ngə mò mə he ghapzə mbi Shi mbyə nà nca'zəshi nə ntsintsi ghòp, mə mì yə i zhi hò' a ndà' mbyə yu' lā kə shi ngop ngə «Ye mə mba'a» pə, zhə ngə zhi kà' mə nju' zhwə yə i mò mə ngòp lā. ¹⁷ Cənwə kà' pi nə i, ghù ghapzə Shi nkwa' məpwək, ndà'ngə mbyə zhi phitswə ce pònti lə ye mbii. ¹⁸ Mò mə he ghapzə mbi Shi nəkôlò zhi ghè mə mə ngòp ntsintsi ghòp ncyə vyə ləwak, ¹⁹ ndà'ngə ntip ndyəshi, mò lə mbyəghòp ghòp nkàp ntō pònti yu' ye nkxuuzə ghup nə mbyəghòp ghòp nkàp nca' ghap pu a ntsintsi ghòp sòpmi lə yu' zhwə nə i.

²⁰ Fē pè, pì mba' shyaknwə mba' pwənkxī lā. Hò' mə nə nwə kəpwək lā, pì pi mba' pwə xū lā, ndà'ngə mò nə shyaknwə lā, pì ghə nkwa'kzə ngətsik. ²¹ Pu nwa'ə nə Cyèpò ntip nwa'nyə kə ngə: «Mò shi ncàà pònti yə i ghup ngòp ghòp ndzye'è lā, kə ghup ghopnwə mbi pònti zə, mò shi ncyə mə nə nzhwə ngə kə ghòpnwə mbi pup, mbè tèè mba'a lā, ghup kə shi yu' a mbə.»

²² Mba'alā, ntsintsi ghòp mbe zì mbi pònti yə i ghup kə mbhishi lə mbə, nda'ngə yə lə mə sopzhwə mbi pònti yə ghup mbhishi lā. Ncwə yə i pu ngòp ghòpshi lā, mə ye mbe zì mbi pònti yə i ghup mbhishi lā, ndà'ngə la' ye mə ndəkzə pònti yə i ghup kə mbhishi lə mbə. ²³ Pəpì nkwa'kzə ngə ndzək pònti ləwak a nci'zə ndyəshi, ndzək pə a wak mə ngop a ntsintsi ghòp, pə pònti yə i ghup hò' a ndà' mbyəyu' ghòp Shi kə pònti yə i ghup kə mbhishi lə mbə kə shi lə vyə mba' pə pyəpū lə mbə? ²⁴ Ndà'ngə ye nə mbi ε mə ngə ndzək pònti ləwak mə ngopghòpshi, yə miinti yə i kə mbhishi lə mbə, kə miinti yə i zhi hò' a ndà' mba'a lə lā ncu ndyə nju' ghòp mə zhi shi nkwa'kzə ngə ndzək pònti ləwak mə ngopnwə a nə i, ngə ndzək pònti ləwak mə ncwə'zə ē.

²⁵ Mba'alā, zhwə yə i libə ntip tip zə lā, pu shi zhə ye kə zhi vīncī ntəntu' mi shi, nkamba nshə ē nə ca'a, kə hē ghapzə mbi Shi. Zhi shi mbě phi tèè tsə ngə Shi nkwa' cəcii pì.

Và'ə mba' mbi ndyəshi

²⁶ Fē pē, pēpì shi ghè a mə mba'lye? Ncwə yə i pì nci'zə lā, mbyə mbě wôlò cəcii pì nkè zhùpnshə phitswə, he ncùuzə, ngop zhwə yə i Shi là'zə e lā, ngòp ntsintsi ghòp kə mbèèzə ghòp lā. Ye mə ncək ngə ndzək ye è wak ntəzə lə mbyə nə ngə kə zhi phitswə pònti ye mbii.

²⁷ Pònti nə mə ncək mbyəghòp ghòp ntsintsi ghòp, pə pyə ghòp, mbyə pu a ghòp tè' ye pə pò ntē, mbě zhye mì lā lùshi nə zhi ncip, tà' mì mbè mbèèzə. ²⁸ Miinti ta kə pi shi mbyəpèèzə ghòp, mə fē è yə i mə ngopnwə lə shi nīnshə ndyəshi, zhi ghopnwə mə nkwa' mbi i ndu i, mbe ghòp mbi Shi.

²⁹ Hò' mə nə pònti yə i ghup ngòpghòpshi lā, pə pyə kə pò ntē lā shi ghòpnwə, kə pə nce pə nkì'ntək nju' mbyə ghup ghòp nəni kə ncnwə lə lā. ³⁰ Ye nə mbi ngə Shi ε là'zə zhwə mbi nwa'ò'ò' mì zhi mə ncək mbyə'sək nce pə, mə mì yə i mə ngopnwə lə shi nīnshə. ³¹ Mbyə ndzək pì è wak ghòpghòpshi, ndà'ngə mbě wôlò nə zhi ncip, tə kə ndzək pònti ləwak yu' ncùuzə, kə ye mbe nə sū ntəntak nə pup. ³² Pə ngàà ngòpghòpshi mē sa' zhwônyə yə i mbi ntip ni zhùp lā. ³³ Nəkôlò Shi kə mbi è Shi và'ə mbə, ndà'ngə zhi mbi lā Shi xuuzə.

Mba' yē mbi ntək ndzək ndyəshi pə ndôlò ləwak lā, ³⁴ kə pənjwi mə nishə ndyəshi. Pəzhwi kà' ghə mbyə'ə' ghòp ndyəshi: pu kà' phi ngə ghup ghopnwə. Ghup shi mə yu'nyə mba' kə Mosè ndzisə lā. ³⁵ Ye pi ngə ghup kà' yu' zhwə yə i pu ghòp lā nkwa' məpwək, mə ghup shi ncu la' ndzisə mbi ndzwə zhùp. Ye kà' pwək ngə məzhwi ghopnwə ncwə yə i pə kxetè nci'zə ndyəshi.

³⁶ Ghòpshi na' ntə'zə lə zhwə pì? Ndà' pì ndü pì mə nju' ye? ³⁷ Ye pi ngə miinti mə nkwa'kzə ngə zhi mbi è ngàà ngòpghòpshi, kə ngə Zhwônyə Ndôlò sək e zhwə lā, mə zhi shi zhə ngə zhwə yə i mò mə nwa'a mbi pì lā mbi ε kə mò Cyèpò mə hē. ³⁸ Ye pi ngə miinti kà' zhə kə mbə, mə Shi kà' zhə ē.

³⁹ Mba'alā mē fē pē, pī mē ncāshi shyakzə mbyəpī pə ngààngòpghòpshi, kə pī nə mba' ŋkō ngə pu lā ntsintsi ghòp nə ngopnwə, ⁴⁰ ndà'ngə pī ghə mbě kôlō nê mbyânwə, nə ŋkà'à zhi.

15

Zhwə yə i pə ghààngòpghòpshi mə ncwī'zə lā

¹ Fē pē, mō mē ncək mbyəŋkxəpəzə vyə Đkxì Məpwək yə i mō na' ncù mē pī lā. Pfi phi Đkxì mbō mbe ncimbə ye məpwək tē nē ŋkəp ndye'è. ² Ye shi zò vyə mbyə pī ncip ye mē mba' mō na' ngòp mbi pī lā, nta mba'a mō pī ghə phitswə pòpò. ³ Mbii zhwə yə i mō sək vyə lā mbe zhwə yə i pu na' ndà'zə a lā: Kxistò pfi nə nwə kəpwək mə pəpī mba' Đwà'nyə Ndôlō ghòp lā. ⁴ Pu na' ntsək e, nə mbeezə lyə' ntē zhi ndù nə vī mba' Đwà'nyə Ndôlō ghòp lā. ⁵ Zhi na' ndà'zə ni i mē Sefàs, mbe ndà'zə mbi pwəŋkxì pī ncùp pyə mō ghap.

⁶ Ndu nə i, zhi mbè ndà'zə ni i mbi pə fēfē ŋkxùncip mē ghup ncyə pə ŋkxə ntō. Mbyə'yop pònti cècii pup njə tsə, mbè mba' ce pə pī mē ghup pfi. ⁷ Ntəp nə i zhi mbè ndà'zə ni i mbi Zhakə, mbe ndà'zə ni i mbi ndzək pə ghàantəp ləwak. ⁸ Zhi na' nə miì ndà'zə ni i mbè mbi mō, mō yə i mō na' mbi mē ntsyeywə lā. ⁹ Nəkôlō, mō mbi njònjip cècii pə ghàantəp, mō mō kà' ku'nyə mbè ngə pu ncyə è ngə ngàantəp nəkôlō mō na' mē seenyə pə kxetè. ¹⁰ Ndà'ngə xù' pòpò Shi mē ngəhè tə pī miintì yə i mō zhi ndye'è lā, xù' pòpò Shi mbō na' kə pī ε pòpò nə mō. Θ ye mē ngəhè tə mō fà' ncyə ndzək pə ghàantəp ləwak. Ndà'ngə nə nəni, ye na' kə pī ε mō mē na' mē fa', ndà'ngə xù' pòpò Shi yə i na' mbi nə mō lā. ¹¹ Mbyəncwəzə, tə ye pə mō kə ghup lā, yə zhwə yə i pə na' mē ncwī'zə lə mbe, ye nə mbi ε zhwə yə i pī na' mbhi lā.

Ncùzə nə mba' pə fə pə shi ndù nə vī lā

¹² Ye pī ngə pə ncwī'zə ngə Kxistò ndù nə vī, mē ye ncə a mba'lyē nce pə cècii pī mē ngop ngə pu kə pfi mbe ndu nə vī mbo? ¹³ Ye pī ngə pu kə pfi mbe ndu nə vī mbo, mē mbè Kxistò kà' ndu nə vī, ¹⁴ Kxistò nə mbi mē zhi kà' ndu nə vī, mē zhwə yə i pə mē ncwī'zə mē pī lā kà' ghə tswə ē, mbè zhyə phitswə lə ghə sòp ntəntak. ¹⁵ Ye pī ŋkwà' nəni ngə pə pfə pə kə ndù nə vī mbo, mē pəpī mbi ε pə ŋkxùntak Shi kəpwək, nəkôlō pəpī ghòp ngə Shi zhimbə Kxistò nə vī nə ncnwə. ¹⁶ Ye pī ngə pə pfə pə kə ndù nə vī mbo, mē mbè pə Kxistò kà' zhimbə nə vī. ¹⁷ Ye nə mbi ngə Kxistò kà' zhimbə nə vī, mē mbè zhyə phitswə mē pòpò, mē pī zhə mē ntip nwə kəpwək myə. ¹⁸ Mba'alā, mē mbè pònti yə i ghup ghə phitswə nə Kxistò tə pfi lā, lə phùntō. ¹⁹ Ye pī ngə pəpī ye yə pəpī phitswə nə Kxistò ndà' nə yə zò lə yə i pəpī nə i lā, mē pəpī ŋkwà' pə ghàà ghəghì. ²⁰ Ndà'ngə ye kà' pī mba'a, Kxistò ndù nə vī. Nə ndzək pònti ləwak yə i ghup pfi lā, zhi mbi ε ndəkmbii mi mbyəndù nə vī. ²¹ Ndəkndək mba' vī ncyə mē nə tà' mbaghà tə ncu ntip ndzik lā, ə ncə' nə tà' mbaghà tə mbyəndù nə vī shi ncu ntip ndzik lā. ²² Mba' vī ndzək pònti ləwak fə mē Adàm lā, ə mē mba'a tə pònti ε wak shi ncyə mē nə Kxistò ghə zò lā. ²³ Ndà'ngə mbě wôlō shi pī ε nə zhi ŋkàghà: ntə' nə Kxistò yə i zhi na' nde lù nə vī lā, ntəp nə i kə pə kxetè ndu nə vī, ncwə zhi shi hò' lā. ²⁴ Ntəp nə i, kə zhi sakzə ndzək pə ŋghi' è wak yə pu nə sa'ngwək lā, ndzək ŋgi' ngəhə, ngəhə ndzək pònti ləwak yə i ghup ghə pə zwə yə i pu ntəzə à wak lā, mba'a nwəfō mbi Shi, zhi yə i Tyə lā, kə ndzək zwə à wak pəpə. ²⁵ Nəkôlō, ye mē ncək ngə Shi sa' ndzi tə ncaa ndzək pə ghàà ŋkəmbò mi ləwak mē ntujkxə mi. ²⁶ Njònjip ngəà ŋkəmbə yə i Shi shi sàk lə mbi è vī, ²⁷ nəkôlō zhi ye ndzək zhwə à wak ntujkxə mi.

Ndà'ngə ncwə yə i shi ghòp ngə: «Mō ghə ŋgi' nə ndzək zhwə à wak lā», kə ye pī ŋkwà' ndzək zhwə à wak ncə' ndà' ndà' mi yə i nje ndzək zhwə à wak ntujkxə mi lā. ²⁸ Nə ncwə yə i ndzək zwə à wak shi mē yu'nyə ē lā, kə mbe ŋkwà' Đwə Shi lā, kə zhi mē nju'nyə miintì yə i ghə ndzək zhwə à wak mē nju'nyə ē lā. Mba'alā kə Shi mē Fò ndzək zwə à wak.

²⁹ Ye na' kə mbi mba'a mbō, mē pònti yə i ghup ŋkxùnshə mē pfə pònti lā ncək a kə? Mbyə

ye ñkwà' nani ñgə pə pɛ pònti kə ndu nə vī lə mbə, mə nwəkə ghup mə ñkxūnshə nə tswə zhup?
³⁰ Mbè ñkwà' nə yə pəpì tswə, nwəkə ndzək ncwə a wak vī mbi ε mə ntũkxə pəpì? ³¹ Ə mə fē
pē, ndzək lye'ndzik è wak, mò ntəp a mə nzhwə vī. Mò ñgòp mbi mba'a zhə ñgə pì mə mbi pē pò
yè i mò nə ñka'zə nə zə Yesò Kxistò, Cyəpò yə pəpì lə. ³² Đkwè yè i mò na' ncū pu a pò nòp ñgwī
Efezè lə, na' mə shi ñkxuuzə a mə kə? Ye pi ñgə pònti kə ndu nə vī mbə, pəpì ñkwe zhwə, nu
zhwə mba' pònti ñgòp lə, nəkòlò ndàpndzi kə pəpì pfi. ³³ Pì mba' fī ni zhyê, pə ñkxəzhii kəpwək
mbəəsə mə ntì yè i pəpì ghè lə. ³⁴ Pì nyə mōzhè kəpwək mbenjip mba' ye mə ndzizə lə! Pì mba'
mbe ñghə nwè kəpwək nəkòlò nce pònti cècii pì mə ghup kà' zhə Shi. Mò ñgòp mba'a ye mə
tswəfè nə zhyè tswə.

Pə fə pònti yè i ghup shi ndu nə vī lə shi pi ε mba'lye?

³⁵ Ndà' ñgə nce pònti shi ghòp ñgə: «Pə fə pònti shi ndu nə vī ε mə mba'lye? Ghup ndò a zhye
ni nə mbe?» ³⁶ Mbyəpu! Zhwə yè i ghū ncū lə tâ kə pfi mbə mə ye kə shi sa' mbō.

³⁷ Zhwə yè i ghū nə ncū shi lə kə mbi ε tsə yè i shi sa' lə mbə. Ghū ncū a mə ndà' njwì zhwə,
pəlye' ye pə njwì ñgəfi kə njwì ñwò'ə zhwə lə. ³⁸ Ndu nə i, Shi he ni mba' zhi kwək lə mə zhwə
mbō yè i sa' lə, mbè zhye tsə lə mə xəzə a mə njwì zhwə yè i pu ncū shi lə. ³⁹ Sòp mbè ni kə
xəzə ñwò'ə mbə: mbè ni miintì kà' pi tà' zhwə pu a zhi pə nòp, pə sək, pə mbēnshə. ⁴⁰ Nce nce
zwə ncə a mə kààmənəp, nce mə ncə ndəp shica'a mə ghup kà' ghə tà' nci, ⁴¹ nòp ñwak nə zhi zì,
məñwī mə fə nə zhi zì. Mbe pə sək məñwī ñwak nə zhup zì, mbè mə cècii pə sək məñwī lə, mbe
zhye sək lə lə ghè zhì nə ñwak.

⁴² Yə cə' mba' mbyəlù nə vī zi nə pi ε mbe. Miintì pū ntsək shi lə shi phù ndà' ñgə ncwə yè i shi
ndu nə vī lə, mbyə zhi lə mbe mbhū. ⁴³ Zhwə yè i pu ntsək ntip ca'a lə xuu mì. Ndà' ñgə ncwə yè i
ndu nə vī, mbi ε zhwə ñku'nyè. Zhwə yè i pu ntsək ntip ca'a lə mbe tà' ni mə ye kà' mbe ñghə
sòp ntəntak, ndà' ñgə nə ncwə yè i zhi ndu nə vī lə mə ntəntak loo zhi. ⁴⁴ Zhwə yè i pu ntsək ntip
ca'a lə mbi ε mba' ni nòp lə, ndà' ñgə nə ncwə yè i zhi ndu nə vī lə, ə zhwònyè Shi pi ntip ni ì. Ye
pi ñgə tà' ni shi mba' ni nòp lə, mə mbè ñwò'ə ni shi mə zhwònyè Shi mə mbi ntip nə i. ⁴⁵ Ə
mba'alə tə pu ñwà' à ntip Đwà'nyè Ndólò ñgə: «Adàm yè i na' mbi mbii miintì lə na' mbi ε mba'
nòp lə mə Shi he zò mbi i. Njòñjip Adàm pi tà' miintì mə zhi ghè zhwònyè Shi ntip ni ì. Zhi mbè
mə hē zò ⁴⁶ Ndà' ñgə mbii zhè pi ε mba' nòp lə, ye kà' pi lə tà' ni mə ye ghè zhwònyè Shi ntip ni
ì, ye ntəp a mə njip. ⁴⁷ Mbii mì yè i Shi lò ca'a mbup i lə ncə a ndəp ca'a, mbeezè mì nə pi mə fī'
ε mə kààmənəp. ⁴⁸ Miintì yè i ncə ndəp shica'a lə mbi ε mba' mì yè i Shi lò ca'a nə mbup lə, yè
mì yè i ncə mə kààmənəp lə pi mba' yè mì yè i fī' fə a mə kààmənəp lə.

⁴⁹ Ndəkndək mba' pəpì xəzə lə yè mì Shi na' ndò lə ca'a tə nə mbup lə, ə mə mba'a tə yè i pəpì
ndzi xəzə yè i mì yè i fī' fə mə kààmənəp lə. ⁵⁰ Fē pē, yə zhwə yè i mò mə ncək mbyəsək vyə lə
mbē: mbyə zhwə yè i mbè ni kə nshəmbak lə lə lə ncu ntip Nwəfò Shi. Mbyə zhwə yè i shi phù lə
lè ntapzə pu a zhwə yè i kə shi phū lə mbō.

⁵¹ Mò shi sək vyə tà' zhwə mə ye libè. Ndzək pònti lèwak kə shi pfi mbə, ndà' ñgə ndzək pònti
lèwak shi pì nci. ⁵² Ye kə shi phuntap mbə, mba' mgbwəncə mbu' lə, njòñjip ntək shi ntək.
Nəkòlò ntək mə shi ntək, kə pə fə pò ndu nə vī pu a ni yè i kə shi mbe phù lə mbō. Ndà' ñgə mə nə
pəpì lə, pəpì shi pì nci. ⁵³ Ye mə ncək ñgə ni yə pəpì yə yè i shi phù lə pì nci nji tà' ni yè i kə shi
mbe phù lə mbō. Ye mə ncək ñgə ni yə pəpì yə yè i shi pfi lə pì nci nji tà' ni yè i kə shi mbe pfi lə
mbō.

⁵⁴ Nə ncwə yè i zhwə yè i shi phù a shi zhii zhwə yè i kə shi mbe phù lə mbō, kə zhwə yè i shi
pfi lə zhii zhwə yè i kə shi mbe pfi lə, mba'alə kə zhwə yè i pu ñwà' à ntək Đwà'nyè Ndólò lə
pəpə. Pu ñwà' à ntək ni ñgə: «Vī phu ləlip ntip ncyəkzə» ⁵⁵ Vī, yù zhwə yè i ghū zə ε mə hə? Vī, yù
zhwə ncū mə hə? ⁵⁶ Zhwə ncū vī mbi ε nwè kəpwək, zhwə yè i he ñgi' mbi nwè kəpwək lə pi ε kə.

⁵⁷ Pəpì he ghapzə mbi Shi, zhi yè i ncyè mə nə Cyəpò Yesò Kxistò yə pəpì ñghə pəpì cyè ndzək

pòònti lèwak lā. ⁵⁸ Mba'alā mē fē pē yi mō ŋkwòk tē' lā, pì ghə ntəntak, sòpzhwə mba' maknyə vyə, pì lā fā' Cyəpò nē ŋge ε pə mē mbii. Zhə ŋgə ŋghyò' yè i pəpì mē njə lā kè shi cyə pòpò mbii Cyəpò.

16

Ōkē mō pu a mǎ'zə nə ndyāshi Yèghusalēm

¹ Nə ŋkē pu shi mǎ'zə mbi pòònti ndyāshi Yèghusalēm lā, mō ghòp mbi pòònti ndyāshi Gālasi mba' ghup shi nē ghə mē ye lā. Mbè pì zhyə lā, pì zhii ε mē mba'a. ² Nə mbii lye'ndzi nē ndzòk ŋgèndzi lèwak, mbè wòlò shi mē ye mēzhwə ŋkē njìp, tə kə pu mba' mbe mē mbip mē ncwə yə i mō shi hò' lə tə mǎ'zə ŋkē. ³ Ncwə yə i mō shi hò' lā, pì shi ncwə' pòònti, kə mō ŋwa'a ŋwà'nyə nē ntəp ghup Yèghusalēm pu à zhwə yə i pì mǎ'zə. ⁴ Ye nē ndzi nzə ŋgə mō yē, mē ghup ndzi pupzə yə pu a mō.

Polò lā kǎ' ntsyε'

⁵ Mō shi nē hò' zhwə pì cyə mē Māsédwan, nəkòlò mō shi ya'a sangwòk mbō. ⁶ Ye he phu, mē mō shi na' ghəpzə zhwə pì, ta mba'a mē mō ncə zhwə pì tə ncwəndzi kəpwòk cyə. Mō shi ncə mba'a tə kə pì he zhwə yə i mō mbe nē ntəp mēzhə lə mbi mō. ⁷ Mō kǎ' mbe mē ncək ŋgə mbè nə yə ncip lā kə mō mbe nē ncǎ'zə vyə mē ŋge ε yi. Mō mē ncək mbyə na' ŋgəpzə pu a pì, mbyə Cyəpò a phi lā. ⁸ Ndǎ' ŋgə mō shi ncə Efezè tə ŋkəp nē ncwə ncyàkzə Pàntekət , ⁹ nəkòlò Shi he tǎ' myə mēzhə mē mō zə' e mbyə nē fǎ' fǎ' zi kwà' məpwək, mbè mba' pè ghàà kembə zε zə' tə njop lā. ¹⁰ Timotē hò', pì mba' mbhi ŋgə sòp ŋwə'ə zhwə hembək e cəcii pì, nəkòlò mbè pè zhi mē fǎ' a fǎ' Cyəpò mba' mō lā. ¹¹ Sòpmi mba' mgbwaa zhi. Pì nē mbyə mē kə zhi lə a mē xuuzə nē njii ŋkəp mbək mō, nəkòlò mō shè mbip i pu a pè fē fe. ¹² Mō nē zhi tswə fē wə pəpì Apòlòs lā, mō hē ntə mbi i ncə' sà ŋgə zhi hò' zhwə pì pu a pè nce fē. Ndǎ' ŋgə zhi kǎ' mē ncək mbyəhò' mē ndē. Zhi shi xwə məzhwə ncwə tə hò.

Njòònjìp ntō pu a ncǎ'zə

¹³ Pì mba' ndzi, pì ncip zhyə phitswə kə ye ntak, pì ncə mba' mbaghà lā, pì ghə ntəntak, ¹⁴ pì lə à ŋkwòknyə nē ŋghə zhyə mbè kòlò. ¹⁵ Fē pε, njòònjìp zhwə mō shi lwə mbi pì lā mbe ŋgə pì zhə ŋgə Stefanàs pu a zhì ntundyə na' mbi pè mbii kxetè Akayi. Zhi na' ndò a tǎ' ntswə ye ncə' nē fǎ' mbi pè nce kxetè. ¹⁶ Mba'alā, pì yu'nyə zì pòònti mba'a ghup lā mbe ŋghə ndzòk pòònti lèwak yə i ghup mbyeni fǎ' mba' zhi lā.

¹⁷ Nwə pwòk a nē mba' Stefanàs, Fòòtunatùs pu à Akayikùs shi lā. Ghup na' mbi mē mē fa' nē ncwə yə i pì na' kə mē shi lā, ¹⁸ Ghup mē na' ŋghè tə mvi mē ncu ndyə, mbè pè myə. Pì mē njə mbyə he ghəpzə mbi pòònti yə i ghup ntindzòk mba' ghup lā.

¹⁹ Pè ndyāshi yì Azyà lə mē ncǎ'zə vyə. Akilàs pu à Phiskà mē ntəp ncǎ' nē pì ntíp Cyəpò, mbe pè fē fe yə i ghūp nci'zə zhwə pup lā. ²⁰ Ndzòk pè fē fe è wak mē ncǎ'zə vyə. Mbè wòlò ncǎ'zə fe è tə ntakzə kwà' məpwək.

²¹ Kwà' mō Polò mē mē ndo pfu a ŋwa'a ncǎ'zə yə mbi pì. ²² Ye pì ŋgə mì kǎ' mē ŋkwòk Cyəpò, ndù ŋkwə'ə e. Maghana ta. Ye mē nda'zə ŋgə hò' mē Cyəpò!

²³ Kə mbwēnyə Cyəpò Yesò pì pu a pì.

²⁴ Mō ŋkwòk vyə lèwak nē zə Yesò Kxistò .